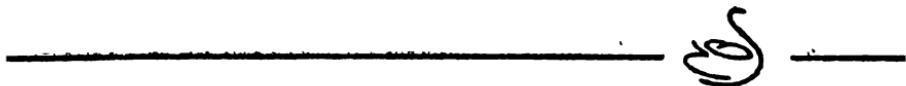

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କତ୍ତି. ପାତ୍ରିଲ୍ଲ ପାତ୍ରି

ଓରୋମାରାତ୍ରି

(Malayalam)

Yugasamagamam

Radio Drama

By K. RAMAKRISHNA PILLAI

Sasthamangalam, Trivandrum

First Published April 1960

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Re. 0.80.

Copyright

K. Ramakrishna Pillai

Publishers:

**Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State**

Sales Department:

NATIONAL BOOK STALL
Kottayam   Kerala State   India

യുഗമാനം

കെ. റാമകൃഷ്ണപിള്ള

പ്രസാധകരാജ്
സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാഷനൽ ബുക്ക്‌സ്റ്റാറ്റ്
കോട്ടയം

വില ക. 0.80

கெ. ராமசுப்பினான்
துறைகர்

கலை நாளையனால்
தாழ்வாசு
நீசூகல்
நாவளங்
விசாரவிமீ
நெறன்
புதிம்
நூக்குரியில்
கமளை
வெலை தோக்கா
நாலை
கஷ்டங்
ஏஜருயாறு
ஜாதகங்மாடுந
யுரைமாயமங்

ക്രിംഗ്ഗലാഭി

വ്യാസമഹാശി
രൈഷ്യൻ
ഖ്രീഹചാരി
തീത്മാടകൻ
ക്രിന്ദൻ
കന്തീദേവി
സുയോധനൻ
ഗാനഡാരി
കൃപർ
അഹള്ളനൻ
സീതാദേവി
രാവണൻ
ലക്ഷ്മണൻ
കണ്പമഹാശി
ശാർണ്ണരവൻ
ഗ്രാതമി
ശക്തി
പ്രിയംവദ
ശമനസ്യ
ദ്രോഷ്യന്തൻ

ആവ്യം ഓന്ന്

[വ്യാസമഹർഷിയുടെ ആദ്ധ്യാത്മകാണ്ട് ആദ്ധ്യാത്മകിന്റെ അന്തരീക്ഷം അന്തരീക്ഷം. അന്തരവപ്പെട്ടുനാം. ദ്രഗ്രഹങ്ങൾക്കിൽനാന്തി സ്വന്നം അവസാനമായിൽ]

ശ്രീക്ഷ്യൻ

സാധാഹരണാംഞ്ചൽ അവസാനിച്ചു. ബ്രഹ്മചാരിക്കൾക്കു വിശ്രമിപ്പാനള്ളൂ സമയമായി.

ബ്രഹ്മചാരി

ന്നോന്ന കഴിഞ്ഞു് സന്ധ്യാപൂജയ്യുള്ള പട്ടം സംഭരിച്ചു് എന്നും തീരിയേയ വരാം.

ശ്രീക്ഷ്യൻ

അല്ലോ! ഈ ഗോരക്ഷത വ്യാസഗ്രന്ഥ ആനുസ്മാക്കണമാതാണി ലേക്ക് ഏഴുന്നള്ളൂക്കയാണോ. ഒരു തീര്മാനകന ദർശനം നൽകാത്തുനാം സമയിച്ചിരിക്കും.

ബ്രഹ്മചംരി

തീര്മാനകൻ എവിടെ?

തീര്മാനകൻ

ഞാൻ ഇവിടെ എന്നു സമയം കാത്തു നിഡിക്കയാണോ.

ശ്രീക്ഷ്യൻ

സൗഹ്യതേ! നിഞ്ഞൾക്കു മുത്തദർശനം കഴിഞ്ഞു് ഈ വിവിദ വിശ്രമിക്കാം. ഈ എത്തു പൂജാക്കമ്പന്നുണ്ടിൽ പരക്കടക്ക കയ്യും ചെയ്യാം. എന്നും പോയിവരുട്ടു.

തീർമ്മാടകൻ

ദർശനം കഴിയുട്ടു. ഗ്രഹാ! നക്ഷത്രകാരം!
(വ്യാസമഹാഷി പ്രവേശിക്കുന്ന.)

വ്യാസൻ

വശാ! നീ ഒരു സാധാരണ തീർമ്മാടകനാല്ലോ? നാം അ
റിയുനാണ്. എങ്കിലും നിന്മകരിയാനെള്ളെത്തു നിശ്ചിറ മുവ
തുനാനിന്നതനെ കേൾക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

തീർമ്മാടകൻ

ഗ്രഹാ! എൻ്റെ യുഗം എന്നെ നിരാശപ്രുഷത്തി. വിശ്വ
മഹാകവികളുടെ ആത്മമീഥസാനാ നാഞ്ചാളി അനേപാഷിച്ചു
അംഭയുടെ യുഗത്തിലേക്ക് എന്ന് വന്നിരീക്കുകയാണ്.

വ്യാസൻ

കണ്ണത്, കലിയുഗകവികളെ നീ കാഞ്ചമായി അനേപാഷി
ച്ചിട്ടില്ലാ എന്ന് വ്യക്തം. ആകട്ടേ! ഈ ദ്രാവരയുഗം
നിന്നെ നിരാശനാക്കുകയില്ല.

തീർമ്മാടകൻ

തെ യുഗം പിന്നിട്ട് വന്നാണ് താത്ത്വപോലെ ഒരു ആചാ
ംഖനാ എന്ന് ദർശിക്കുന്നതു്. ബുദ്ധത്തായ മഹാഭാരതം
അവിടുന്ന രചിച്ചു. അങ്ങു് ചിത്രീകരിക്കാതെ ജീവിത
ഡംബനെളില്ല. അങ്ങു് ത്രിപാം കൊടുണ്ടാതെ മനഷ്യമാതൃക
കളില്ല. ആ ചിത്രങ്ങളിൽ മഹാനീയമായതു് എന്തെന്നു്,
അവയുടെ മഹാശില്പിക്കാഡി ശംഖദയോടു് എന്ന് ചോദി
ക്കുന്നു.

വ്യാസൻ

വശാ! നീ മനഷ്യരെ മാത്രമേ ശാന്തസ്ഥിക്കുന്നതു്. ആ
അന്തിമമല്ലത്തിലും ധന്തപുത്രരെ ശാന്തഗമിച്ചു ആ ശ്രൂ
നശ്രൂഷാരൂപ അതിൻ്റെ പിതാവിനു് മരജവാൻ കഴി
യുന്നില്ല.

തീയ്മാടകൻ

ക്ഷുണ്ണിക്കണം ഗ്രഹാ! അന്തരൂപം കൊണ്ട് പരിമിതമാണെന്ന് എറി
ക്കാൻ ചിന്താമണിയലം. എങ്കിലും ആ ക്രമാപാത്രങ്ങളിൽ
ഈനേജക്ക് എററവും പ്രീയപ്പെട്ടാരോ അല്ലോ എന്നി
ക്കരിയണം!

വ്യാസൻ

ഒരുക്കിക്കുന്നവത്തു സമമായി സന്താനങ്ങൾക്കു വീതിക്കു
വാൻ ഒരു പിതാവിനു കഴിഞ്ഞില്ലെന്നവരാം. പക്ഷേ,
സ്നേഹം! ആ ആത്മയിയസന്നവത്തു് തുല്യമായല്ലാത്ത ഒരു
അള്ളുന്ന വീതിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല.

തീയ്മാടകൻ

എന്നാലും ഭാമതക്രമാപാത്രങ്ങളിൽ അപൂർത്തിമല്ലാവ.
നായി എരിക്കുന്ന ദേഖ്യിയിൽ കാണുന്നതു്...

വ്യാസൻ

കണ്ണുനാശനാനു നീ പറയാൻ ഭാവിക്കുകയാണ്. കൊ
ള്ളും,

തീയ്മാടകൻ

അതു് ശമീറനു് ശംഗീകരിക്കുന്നവെങ്കിൽ

വ്യാസൻ

അതും നാം ശംഗീകരിച്ചു. എന്നാൽ...

തീയ്മാടകൻ

അതു് ഒരു ജീവിതമായിക്കും. വേദനയുടെ, അടിമാനം
നതിക്കുന്ന, വിശ്രാസ്യതയുടെ ഒരു ജീവിതം. ആ ജീവി
തക്കിലെ നിമേഷങ്ങളിൽ അന്തര്യസാധാരണമായ ഒരു
ലോകസാധാരണമായ ഒരു നിമേഷം ഉണ്ടായിത്തും.

വ്യാസൻ

അതും നാം ശംഗീകരിക്കുന്നു.

തീത്മാടകൾ

ആ നീമേഷരെ കേരുബിസ്തവാക്കിയാണ് ആ ക്രമം
പാതുതെന്ന അഞ്ചു സ്വഷ്ടിച്ചതു്.

വ്യാസൻ

വത്സ! അതും നാം അംഗീകരിക്കുന്നു.

തീത്മാടകൾ

ആ നീമേഷം ഏതെന്നും അറിയവാനാണ് എൻ്റെ അ^{ഒപ്പേഷണം}; എൻ്റെ തീത്മാടനം.

വ്യാസൻ

ക്രാന്തേ! കള്ളം ജീവിതത്തിലെ ആ നീമേഷത്തിന്റെ
ഗ്രഹിയും ശാംഭീയുവും നാം സുക്ഷ്മകായി അറിയുന്നാണ്.

തീത്മാടകൾ

അംഗു് എത്തെന്നും അവിടെന്നതെന്ന അങ്ങളിൽപ്പെട്ടിരുന്നു.

വ്യാസൻ

വത്സ! ആ നീമേഷം നമ്മുടെ ആത്മീയസന്ധാനത്തിനാ
യി നാം ദാനംചെയ്യുപോഴുത്തല്ലോ? അതിന്റെ വേദനയും
മധുരിമയും, അറിഞ്ഞതും അനഭവിച്ചതും കള്ളുനല്ലോ?
പരക്കിയമാകിത്തീർന്ന് ആ നീമേഷത്തിൽ അച്ചുനാന്തരവ
കാശം? അതു് ഒരു അച്ചുന്ന പറയേണ്ടല്ലോ. ചെല്ലു! എ
ൻ്റെ കള്ളുന്നുന്ന സമീപത്തേക്കു ചെല്ലു! സ്വന്നം അനാട
വഞ്ചിക്കിനിനം ആ നീമേഷം വേർത്തിരിച്ചു കാണിച്ചത
രം. ആ നീമേഷത്തെ ശാശ്വതീകരിക്കാനാണ് കള്ളുന്ന
നാം വാത്തെടുത്തതു്. വത്സ! ദ്രാവരയുഗം നിന്നൊന്നും
ശ്രദ്ധക്കയില്ലോ. ചെല്ലു! അഞ്ചോട്ടുക്കു ചെല്ലു!

തീർത്ഥാടകൾ

ഹ്രഹോ! അംഗങ്ങളുടെ ശത്രുപരിയും അവരുടെവും ചീരംജി
വീഞ്ഞായ ക്ഷേത്രത്തെ ദാഖൽ അറിയിക്കാം.

വ്യാസൻ

ഈ സ്ഥാനത്തുനിന്നും അല്ലെങ്കിൽ ഒക്കന്മാരുടെ ചുന്ന് രണ്ടുപേരും
ദൈവപരമായ സംസാരിച്ചുകൊള്ളു.

(സമാപനശശ്രൂതം)

ആവ്യം രണ്ട്

തീര്മ്മാടകൾ

അംഗരാജാവേ! അന്തരുടെ ജീവിതത്തിന് പരസ്യമായി കീഴീയ ആദ്യത്തെ ആലാതം! കരപാണ്ഡവക്കമാരയാ തട ആയധവിദ്യമത്സരരംഗം!

കണ്ണൻ

സൗഖ്യതേ! എ ഇടിത്തീ വാഹി എഴുന്നു നേരെ എറിത്തത് തു് സംസ്കാരസന്ധ്യാനായ തൃപാചാര്യരായിത്തു്. ഹ സ്കീനപുരത്തിലെ റംഗമണിപരതിൽ, കരപാണ്ഡവക്കമാരയാം, മുക്കവര്യനായ ഭ്രാംതാം, ആചാര്യനായ തു് പതം, അനേകായിരു പാരജനങ്ങളും സമേളിച്ച റംഗം! ദേവി കന്തിയും, ദേവി ശാന്തിയും, രാജകന്യകമായം സന്നിഹിതരായ റംഗം! മുക്കാഗ്രത്തിൽ ബന്ധിച്ച പ ക്ഷീരയ എഴുവിക്കിയ അഹംകാരത്തോടെ അർജ്ജനൻ തേതക്ഷേത്രത്തിലെ വില്ലൂളിവീരിന്റെ മുഴവന്നായി വെ സ്ഥിരിച്ചു. ആവരാജാവാഹി സുഫോയനന്നിന് നിർദ്ദേശമ നിന്നും തൊൻ റംഗമണിപരത്തിലേക്കെ ചെന്നു. ആ സമയം സുഫോയനൻ പറഞ്ഞു.

[ഹൗഷാഖ്യംബാക്ക്]

സുഫോയനൻ: കണ്ണൻ! ഈ വില്ലും അനുംതനു എടുക്കാ മല്ലോ.

കന്തി: ദേവി! ശാന്തിയീ! അവർ യുദ്ധത്തിന് ഒരു നൃഥ്യം യാണോ?

ശാന്തി: കന്തിദേവി! അവർ, അർജ്ജനനോടു് നേരിട്ട്

വാൻ ക്ലീനീന നിശ്ചാഗി ചുരിക്കുന്നു. അതാണോ ദേവി
ഈ ക്ലീനീൻ?

കണ്ഠി: ദേവി!

(ഹർഷാരവം)

എപ്പർ: അർജ്ജന! ക്ഷമിക്ക! മനോച്ഛ കാൽ വയ്യാൻ
വരട്ടു! ക്ഷത്രിയയോഗ്യമല്ലാത്ത പ്രവൃത്തി തെറു്!
അർജ്ജനൻ: എന്നാണ് മുഖാചാര്യരംഭം! ഇതിൽ തെറു്?
എപ്പർ: തെററല്ലാതെ മരറരനെക്കില്ലോ ഇതിലുണ്ടാ? പാ
ണ്ഡിപുത്രനായ അർജ്ജന! നി അരോടാണ് ഏറു
മുട്ടിവാൻ പോകുന്നതു്?

അർജ്ജനൻ: അരോടാധാരാശലഭതു്? ക്ഷത്രിയൻ ഏററുമുട്ടു
ഞാതു ക്ഷത്രിയനോടാണ്. ക്ലീനീൻ ക്ഷത്രിയനല്ലോ?

എപ്പർ: ഈ സാഹസികൻ ക്ഷത്രിയനല്ല.

അർജ്ജനൻ: അല്ലെങ്കിൽ തത്തനായും ദെയരുശാലിയെന്ന
തോന്തനാ.

എപ്പർ: ചണ്ണാലരിലും ദെയരുശാലികൾ കണ്ണക്കും.
പക്ഷേ, ക്ഷത്രിയനായ അർജ്ജനൻ ചണ്ണാലനോടു്
മതിലിച്ചുതുട.

അർജ്ജനൻ: ശേരവും ശേരവമായകല്ലു ഏറുമുട്ടുന്നതു്?
ഞാൻ തീണ്ടാക്കാനി മുഖ നിന്നുക്കുംതും. അല്ലെങ്കിൽ
മുവന്നേതാട്ടമും നോക്കാതെ അതു ശരത്തിൻറെ പുറ
കേ ഏൻറെ ശരം അംഗീക്കാവാൻ എന്നിക്കേ കഴിയും. അതു
നിലയിലും അംഗീകാരകാര്യത ഞാൻ സുക്ഷിച്ചുകൊ
ളിയാം.

എപ്പർ: കുലവും കട്ടംബവുമില്ലാത്ത വെറും തെണ്ടിയാണു്
ഈ ക്ലീനീൻ. അർജ്ജനക്കാരാല്ലും, അർജ്ജനക്കാരൻറ്റെ
ശ്രാവന്യാരിലോഡമല്ലും ഇവന്നാടു മതിലത്തിനു് അ
യച്ചുവകാട്ടുകൂടി.

ക്ലീൻ: വെയ്! ആചാര്യരേ! പറ്റേണ്ടവർഷം മുന്ന്
അംഗങ്ങുടെ ആരാധ്യനായ ദ്രോജ്ഞാചാര്യർ ഈ ക്ലീൻ
നോട്ട് പറഞ്ഞതു് അങ്ങു് ഇന്ന് ആവത്തിശകയല്ലോ?
അനു് എന്നേ വിദ്യാദാഹരം തീക്കവും ആ വിശേഷിച്ച
ഗ്രാവിറ്റേ സമീപം ചെന്നപ്പോൾ എന്നേൻ്റെ ഇന്ധനങ്ങൾ
ചോദ്യം ചെയ്തുകാണു് എന്നീക്കു ശീഖ്യപദം നിശ്ച
യിച്ചു ആ സംസ്കാരമഹിമ ഞാൻ മരക്കുയില്ല.
ഹിന്ദുകളാൽ ജനിച്ചുവരുടെ മുദ്രികൾ വിജ്ഞാന
ദീപം കൊള്ളത്തുവാൻ വിമനഫ്ലാറ്റുന സ്റ്റേഷൻസപ്പന
ത ഞാൻ മരക്കുയില്ല. പീണ്ടു് ആ മേധാവിത്പദ്ധം
അവകാരവു് എന്നേൻ്റെ നേരെ വമിച്ചു് ഈ അന്തരീ
ക്ഷം അഞ്ചുഭൂമാക്കുതു്. അംഗങ്ങുടെ ശീഖ്യാന്തരക
ൻ്റെ പരസ്യമായ വെല്ലുവിളി, പരസ്യമായി സപിക
രിച്ചുകൊണ്ടാണു് ഈ രംഗമണ്ണപ്പന്തിൽ ഞാൻ നി
ല്ലാതു്.

എൻ: നീ ആരു്? നീഈ അച്ചുന്ന ആരു്? അമ്മ ആരു്?
കൂലമെത്രു്? കുടംബമെത്രു്? സുതവുന്നതുനു പേരി
ലജ്ജാ നീ അറിയല്ലെന്നുള്ളു്? നീനേൻ്റെ കൈത്തണ്ണ
യിൽ നീ സുക്ഷിച്ചുനേരു്! അവിടെ കാണുന്നതു പ
ലകാലമായി ചമട്ടിപിടിച്ചുണ്ടായ തഴന്പാണു്. വി
ല്ലുവലിച്ചു കെട്ടിയ തഴന്പു കാണുവാൻ ഇന്നിയും എഴു
ജയം നീനു കഴിയണം. ക്ഷത്രിയക്കലോആന്തംസമായ,
വില്ലാളിവിരുദ്ധായ പാണ്ഡുപത്രങ്ങൾനു നിശ്ചല്പോല്ലും
തീണു നീ അഞ്ചുഭൂമാക്കുതു്! ചരാക്കു്! മാറിനീല്ല!
നായേ!

കണ്ണി: ആരെമ്മാണു് ആചാര്യൻ നാമയന വിളിച്ചതു്,
ദേവീ?

ഗാന്ധാരി: കള്ളിചന് അമയ്യ! എവർത്തായ സംസ്‌കാരഹീനത!

കന്തി: എൻ്റെ തല ചുറ്റുന്ന ദേവീ!

ഗാന്ധാരി: ദേവിശ്വര എന്ന വീശാം. ദേവിയുടെ ഘട്ടയം മുൻപ്പുലക്കാണ്. കള്ളിചന് ആക്ഷേപിച്ചതു കേട്ടപ്പോൾ ദേവിയുടെ തല ചുറ്റുന്ന. എൻ്റെ രക്ഷാം തിളിയുന്ന. ഒരു ശഖയെപററ മകനല്ലെ കള്ളിനം! ഈ തൃപാചാര്യ രെ ഇതുപോലെ സംസാരിക്കാൻ വിച്ഛുട്ടാ! അണ്ണോട്ട് എഴുനോറു ചെന്നാലോ എന്ന എൻ്റെ വിചാരിക്കുകയാണ്. എൻ്റെ മകൻ സുഖ്യാധികാൻ ഇതുകേട്ട് കാജുവേഷപും ധരിച്ച് അണ്ണനെന നിർവ്വികാരനായി ഇരിക്കുന്നു. കഷ്ണം! അല്ല! എൻ്റെ മകൻ അവിക്കാരിനാം എഴുനോട്ടുകയാണ്. കൊള്ളുന്നാം.

സുഖ്യാധികാൻ: എൻ്റെത്തട്ടി മുത്തവായ ഭ്രാംബാചാര്യരെ കാത്ത് എന്ന സ്വദം നീം തുിക്കുന്നു. എക്കിലും ഹേയ! തൃപാചാര്യരെ! വള്ളാനുമധ്യമന്ത്രിശ്ശേരി വ്യാവ്യാനം വിചിത്രകാശിരിക്കുന്നു. ഈ റ്റാവ്യാനാഡേഓൺഡാരതവർഷം എത്തു വിച്ചംസസ്യിയിൽ കൊണ്ടു ചുന്ന നിത്തംമെന്ന് അണ്ണും അറിയുന്നില്ല. ആന്തികൻ മെഡാവിപ്പെം ക്രമത്തിൻ്റെ മഹിമകളും ധിക്കരിക്കുന്ന സംസ്‌കാരം സംസ്‌കാരമല്ല. ആ ചാര്യരെ നിർത്തണം.

തൃപർബി: അഞ്ജനക്കമാരാ! ഈ പൂയ്യുലീപ്പത്രം* അഭിമുകമായി നീ നില്ക്കുതു്. ക്ഷത്രിയകലജാതന്മാരുടെ കുംഭം അവർ മുന്നോട്ടു വരുട്ടു. ഈവൻ്റെ പിത്രപാം എവിടെയെന്ന്, ഈവൻ്റെ കണ്ണപിടിച്ചുകൊള്ളും.

ഗാന്ധാരി: ചെടിമാരാ! ദേവി കന്തി ബോധമറ്റ്

എവൻറ മടിക്കിലേക്കെ ചായുന്നു. ദേവിയെ തുരും
ഷിപ്പിൻ! സുഫോയാധാരാ!

സുഫോയാധാൻ: അമേ! ദേവിയെ അന്തിപ്പരത്തിലേക്കെ
കൊണ്ടപോവും. എവൻറ രദ്ദാതചന അതാ തയ്യാറാ
റി നില്ലുന്നു. ഈ അവഹക്കാരം ഒന്ന് ശമിപ്പിച്ചിട്ട്
ഞാൻ അന്തിപ്പരത്തിലേക്കെ വരാം. ഫേയ്! ആ ചാഞ്ച
രെ! ഒമ്മരയെ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടതുവാൻ അന്നും
ടട വാക്ക് ശരണങ്ങൾക്കെ കഴിഞ്ഞു. അതു് ഒരു വിജയ
മാണു്. അരല്ലു! നീ ചതുരാനാകത്തു്! സുഹ്രത്തെ!

കല്ലേൻ: ഇല്ല. ഈവർ എനിക്കെ നിശ്ചയിച്ച വാദ്യ ശംഖ
സിച്ചതാണോ എന്നു് ചെറു പാതകോ എന്നു് ക്ഷത്രിയ
നാശനാനു തെളിക്കിക്കൊണ്ട് കഴിയാത്തകാണോ് ശ്രദ്ധ
തെറും. രാജ്യവും രാജാധിപത്യവും ഇല്ലാണെങ്കിൽ
ഈ എവൻറ കരവു്!

കുപർ: രാജ്യവും രാജാധിപത്യവും ഇല്ലാത്തതുതനു നീ
നെൻറ കരവു്.

സുഫോയനാൻ: അതാണു കുറവെങ്കിൽ ആ കരവു തീക്കാ
നെങ്കിലു് ഈ സുഫോയാധാനാണു്.

കുപർ: വേദശാസ്ത്രാസിതമായ അവച്ചുതി! യുവരാജാ
വു കോപിച്ചതുകൊണ്ടു ഫലമില്ല. രാജക്കമാറമുാക്കണ
മാറ്റും പ്രഭവരേന്നുള്ള ഇടത്തിൽ, സുതനും സുതപു
ത്രം.

സുഫോയനാൻ: ചൊം! നിന്തു! ഗ്രതജനങ്ങളെ നീലയ്ക്കു
നീതേതണ്ണു നിമേഷങ്ങൾ ജീവിതത്തില്ലണാകാ. എത്രു്?
കർണ്ണൻ രാജാവല്ല! കർണ്ണനു രാജ്യചില്ലപോ
ല്ലോ! ആ കരവു് ശ്രദ്ധ തീവാൻ പോകുന്ന! ഹസ്തി
നപുരത്തിന്നെന്ന അധിനാമനായ ഈ സുഫോയനാന്റെ
കല്ലുനയാണിതു്! സുതജൻ എന്നോ ആക്ഷേപിക്കുപ്പ്

ଟୁଳା କର୍ଣ୍ଣୁଗୁରୁ ଗବାକ୍ଷାରି କ୍ଷେତ୍ରିଯଙ୍କାଳୀଁ. ରାଜ୍ଞୀବୁ
ମାଳୀଁ. ହୁତା! ହୁଏ ମହାସତ୍ୱିର ବନ୍ଧୁ କର୍ଣ୍ଣୁଗୁରୁ
ଶଂଖରାଜ୍ୟରେତିରେଲୀ ଅଧ୍ୟିପନୀଷୀ ଅଭିଷେକର
ଚୟୁଷ୍ୟବାଳୀ ତାଙ୍କ ତୈତିମାନିକଣାଳୀ. ଜ୍ଞାନାତନିକରେ
ପେରିଲୁ, କଲାଶତିରେଲୀ ପେରିଲୁ ଅପଚ୍ୟତି ଅବଳ
ବିକଳବାଳୀ ଏବଳର ପ୍ରଜକାଳୀ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରେ
ଯିଲ୍ଲୁ. ହୁଏ ଅଭିଷେକକରିଥିଲୁ ହୁମ୍ପୋଳୀ, ହୁବିରେବନ୍ଧୁ,
ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ଶଂଖରୀକୁରାତେରେ ଏବାନିକି ନାତନାଳୀ.
(“ସୁଯୋଧନ ମହାରାଜାବୁ” ଜୟିକଟ୍ଟି! ” “ଶଂଖରାଜ୍ୟା ଜୟି
କଟ୍ଟି! ” “କର୍ଣ୍ଣୁମହାରାଜାବୁ” ଜୟିକଟ୍ଟି! ” ଏବାନୁ ଜନନେତା
ଅନୁନ୍ତପିଲ୍ଲିକଣା.)

[ହୁଅଶ୍ଵବ୍ୟାକୀ ସମାପନ]

କଣ୍ଠଗୁରୁ

ସୁହୃଦେତୀ! ଅପମାନତିରେଲୀ ଅତିରେବତି ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ
ଅନୁନ୍ତପିଲ୍ଲିକାରୀ ଅମଗଳୀ, ଅପଚ୍ୟତିରେ ଅଶାଯତ
ଯିନ୍ତନିକାଳୀ ଏବାନା ଉତ୍ତରିତର୍ଫ୍଱ତ ତ ଅର କରତିଲାଂ ତାଙ୍କ
ପୁଣିବିନ୍ଦୁ.

ତୀର୍ଥମାଟକାଳୀ

ଆପେବତିରେ ଆନ୍ଦୋଳିତାର ଅନ୍ତରୁ କରକରାଇଯନ୍ତି ଶାନ୍ତି
କରତିରେଲୀ ଅବଲବେଳ ନିମିତ୍ତମ.

କଣ୍ଠଗୁରୁ

ଯଥାତମ୍ଭତିର ଅତିରେଲାନିକିର୍ତ୍ତି ଅଭିମାନିକଳବାଳୀ ଏବା
ହୁନ୍ତାକୁ? ଏକାଲ୍ଲୁ ଜୀବିତରେତାରୁ ଅଶାଯକଲାଂ ଏବା
ଏବା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଏବାନ୍ତି ଜୀବିତରେତିଲ୍ଲେଣ୍ଟି. ସୁହୃଦେତୀ!
ଅନୁମରକଣିଯାଇ ଅନୁମାରାଜିତତାର ହୃଦୟକୁଳୀ
ଏ ଏ ନିଷେଷ!

തീർത്ഥാടകൻ

കുതക്കേശനുയുഖത്തിനീടയിൽ! കൗരവസ്വന്യത്തിന്റെ സഹ്യാധിപത്യം എന്നറിച്ചതു ദിവസം!

കണ്ണൻ

അതെ! എന്നിക്ക് പുന്നജ്ജനം കന്ന എൻ്റെ ആത്മസൂഹി ത്തിനു വേണ്ടിയാകിത്തോ എൻ്റെ പില്ലാലജീവിതം- എന്നും ഹാണ്ഡിവരെ പ്രതിപക്ഷത്തു കണ്ടതും അവരോടു ഒരു പ്രതികാരവഹി കണ്ടി ജപലിപ്പിച്ചതും എൻ്റെ ആ ത്തസൂഹിത്തിന്റെ അന്തിമവിജയത്തിനു വേണ്ടിയാകിയിൽനാം. എൻ്റെ ആയുധവിദ്യാപരിശൈലന്തതിന്റെ മൃഗ വൻ സിലവികളും ആ മഹാഘനസ്കന്ധാഫി ദാനം ചെയ്യു. എൻ്റെ ബന്ധവും ബാഖ്യതയും തീക്കന്നതിനാകിത്തനും എൻ്റെ അന്തരകാലപ്രയത്നം!

തീർത്ഥാടകൻ

സുരയാധനമഹാരാജാവിശൻറു—

കണ്ണൻ

ശത്രുവേണ്ടിത്തന്നു സഹ്യാധിപത്യം എന്നും എന്നറിച്ചത്തു. എല്ലാം കരന്ന് സമരത്തിന്റെ വിജയമായും ശാപ്പറി എകാന്തമായി ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ രാത്രി! അന്തരെ ആ യജതവേദിയിൽ എൻ്റെ ജീവിതശ്രഷ്ടം സഹർപ്പിച്ച സന്ന്മാഖം ഉച്ചകോടിയിൽ എന്തീയ ആ അല്പരാത്രികിൽന്നുണ്ടെന്ന ശ്രദ്ധ അനുഭവ ചെപ്പട്ട.

തീർത്ഥാടകൻ

കന്തിദേവി! അന്തായുടെ മരകനിലയിൽ വന്ന് അന്തരെ സന്ദർശിച്ച ആ അല്പരാത്രി!

കണ്ണൻ

ആ രംഗം! ഇന്നല്ലോ!

[“ഈഷ്വരവാക്ക്”]

കുറി: ദ്രോവങ്ങൾ കടന്നകയറ്റുപോൾ പേദനകളും നീ സ്ത്രീ. പക്ഷേ, കടന്നകയറാൻ കഴിയാതെ ചീല ദ്രോവ ഞാൻ ഉണ്ട്. നീറിനീറി കയ്യുന്ന ചീല ദ്രോവങ്ങൾ.

കർണ്ണൻ: എവർ അത്മാദിമാനം എരിഞ്ഞെന്തെന്തു ന ശീച്ചുകാണിയുപ്പോൾ ആ ഉദാഹരണ മുന്നോട്ടേ വന്നു.

കുറി: സുഖാധാരം സ്ഥാപിക്കുന്നു! കണ്ണൻ! അതു് ശത്രുവു മാണം.

കർണ്ണൻ: അദ്ദേഹം ആ അണി കെടുത്തുക മാത്രമാണോ ചെയ്യുതു്? അദ്ദേഹം പുതിയ ഒരു അഭിക്ഷാനം, പുതിയ ഒരു ജീവിതം എന്നാക്കുന്നതും. തുപാചമയ്ക്കുടെ ആ ക്ഷേപശരമേറ്റു എന്നും ദഹിച്ചുപ്പോഴും എന്ന പെറ്റ അയയ്ക്കു എന്നും ശപിച്ചുപിടി. ഒരു പ്രാത്മകമായും ഉണ്ടാക്കിയുന്നതും. ആ അധിക്ഷേപം കേൾക്കുവാൻ എനിക്കു ഇ ഇയം തന്ന മനസ്പിനി ഈ ഭൂമിയുംബന്നതേ എന്നും എന്നും പ്രാത്മിച്ചു. ഒരു സഹിക്കുന്ന വാക്കുകളായിക്കനിപ്പിച്ചു ആ സംസ്കാരസമ്പന്നൻ എരുപ്പിനേരെ വഞ്ചിച്ചുതു്. എന്ന പ്രസവിച്ച അദ്ദേഹം മരിച്ചതിൽ എന്നും സന്തോഷിച്ചു ദിവസമായിയുന്നതും അണം. അ മയ്യു് ആ വേദന സൗക്ഷ്മ്യികവാൻ കഴിഞ്ഞെന്തുകൂം.

കുറി: സൗക്ഷ്മ്യികകയല്ലായിരുന്നു. കാണേം, എന്നും അംഗത്വിക്കുന്നതും അംഗഭവിക്കുന്നതും ചെയ്തു. ബോധയമറ്റു എവും ശാസ്യാരിയുടെ മടങ്കിൽ വീജം പോകും.

കർണ്ണൻ: എന്നോട് ഈ സഹാന്ത്രതീക്ഷ്ണത്തേ കാരണം എനിക്ക് അപ്പത്തൊത്തമായിരിക്കുന്നു.''

കൗതി: ഈ അപമാനം നിന്റെ ജീവിതത്തിൽ വച്ചു കെട്ടിയ...

കർണ്ണൻ: എന്താണുമേ! ഇങ്ങനെ തൊണ്ടക്കിട്ടുന്നതു്?

കൗതി: വച്ചുകെട്ടിയ മഹാപാതകിയാണു എന്ന്. ക്രാന്ത നിന്നു...പെറ്റ...മഹാപാതകി!

കർണ്ണൻ: എന്തെന്നു അണേ? എന്തെന്നു ശരീരം തള്ളുന്നു.

കൗതി: ഈ മടിഡിലേക്കു ചാഞ്ചുകൊള്ളു. ഇളംതള്ളിരായി ഉപേക്ഷിച്ചു ഈ ശരീരം നിന്റെ അധിക ഒന്നു തുക്കു! എന്തെന്നു ജീവിച്ചെന്ന് ജീവിച്ചെന്ന് എന്നു ഒന്നായ്ക്കു കുറഞ്ഞു. മകനു! എന്തെന്നു മകനു! എന്തെന്നു കർണ്ണ!

കർണ്ണൻ: അമേ! എന്തെന്നു അമേ!

കൗതി: നിന്റെ മാതൃത്വം നിഷ്പയിച്ചു മഹാപാതകിയാണു എന്ന്. എന്തെന്നു ദുരഭിമാനം സംരക്ഷിക്കുവാൻ നീ ഒന്നു യുദ്ധനയിലേക്ക് എടുത്തതാണെന്നു.

കർണ്ണൻ: എന്തിനമേ! ഇങ്ങനെ ശ്രദ്ധനാിനു ചെയ്യുന്നു?

കൗതി: സ്കൂളി എന്നും സ്കൂളിയാണു മകനു. സ്വന്തം സന്താന ശതകാർഥ സ്വകൈയമായ അഭിമാനസംരക്ഷണത്തിന് എല്ലാ പാതകവും അവർ ചെയ്യാം! ഈ ശ്രദ്ധാരശക്തി ദൈ എന്നു പരീക്ഷിച്ചു. മന്ത്രശക്തിയെ എന്നു പരീക്ഷിച്ചു. കന്യുകയായിതന്നേപ്പോൾ ശഭ്ദത്തിയായി. ആ ഒഹസ്യം മരിയുവാൻ സ്വന്തംപുത്രനെ യുദ്ധനയിൽ ഒഴി. ഭാഗ്യവാനായ അതിരമ്പൻ എന്തെന്നു കണ്ണികന്നുള്ളതു് വളര്ത്തി.

കർണ്ണൻ: ഈ ശ്രദ്ധരാ! എന്നു പെറ്റ അമ്മയുടെ മടിക്കിൽ ശത്രുനയോ എന്നു വിശ്രൂതിക്കുന്നതു്?

കൗതി: സന്ന ബോധമറ്റു വീണാ നീക്കിഷം എന്നു മരി

ചുത്തന്നവെക്കിൽ! എന്ന് ഒരു ഘട്ടം എന്തിന് ശാതി ജീവിച്ച?

കർണ്ണൻ: എൻ്റെ പുണ്യക്ഷേത്രത്തിന്റെ ദിവ്യകവാട ഞാൻ തുറക്കുവാൻ, ഏൻ്റെ ദൈവത്വം എൻ്റെ മുപ്പിൽ പ്രത്യക്ഷ്യമായി എന്നെന്ന ഇന്നദനെ അന്തരുഹിക്കുവാൻ!

കൗതി: ഇന്നത്തെ ദേഹത്തും അനും എന്നിക്കണ്ടാമിക്കുന്ന വെക്കിൽ! ഈ മനസ്സാനിലും അനും എന്നിക്കു കൈകു വാനിതന്നവെക്കിൽ! കുത്തപാണ്യവശവരം വേതപിടിച്ചു് ഈ നിലയിൽ ഒരു വിഷദ്വുക്ഷമായി വളരുമായിരുന്നോ? എൻ്റെ മകനെ! കുത്തക്ഷേത്രഭൂമംതനെ ഉണ്ടാക്കമായിരുന്നോ?

കർണ്ണൻ: യുദ്ധം അനീവാദ്യം. വീഞ്ഞും വീഞ്ഞും ത മരിൽ സംഘട്ടനം ഉണ്ടാവുകതനെ ചെയ്യു്. ക്ഷത്രിയരക്തം! രാജ്യാധികാരം! യുദ്ധം നടക്കണം. നടന്നേ മതിയാവു.

കൗതി: ഇല്ല! കഴുപ്പുണ്ടാ കരബവലും കണ്ണാനും സുഖ്യാധ തന്നുലുത്തിനും ദൈവങ്ങളിൽ; അനും സ്വപ്നതഃ സഹാ ദമരു കാട്ടിലേക്കയച്ചതു്; ഇന്നു നബ്രഹമയല്ലോ ഇന്നു യുദ്ധത്തിൽനിന്ന് നടവിലേക്ക് ഫുട്ടുത്തരിഞ്ഞതു്. കഴുപ്പാ! നീ കൗരവപാക്ഷിത്തല്ലെ എന്ന് ഒന്നു സകല്പിക്കുക. പണ്ഡിതന്മാരും സകല്പിക്കുക. കുത്തക്ഷേത്രഭൂമംകില്ല! സുഖ്യാധനാന്റെ സ്വപ്നംപോലും ഇന്നദനെ ഒരു യുദ്ധം കാണാക്കുകില്ല.

കർണ്ണൻ: വിണ്ടകിട്ടിയ മകനോട്ടുള്ള ശാതിയ്ക്കുവുംകൊണ്ട് ഇന്നദനെ തോന്നാനന്തരാണ്.

കൗതി: നീമന്നും നീഉം അന്തരുഹിക്കുവാരും ഒരേ മട്ടി

ചാൽ കീട്ടണ്ടി വളർത്തുവാൻ ബാധ്യതരപ്പുട്ടവളായി
താഴെ എന്ന്. ഒരേ മുലകുടിച്ചു്, ഒരേ അക്കതലംതിൽ
വിശ്രൂഷിച്ചു്, ഒരേ മുലകും നിന്നും ക്ഷേണം കഴിച്ചു്
കൈമിച്ചു് നിന്നും വളർത്തിക്കൊഡുകും! നിന്നുള്ള
സഹ്യാദരന്മാരായി വളർത്തിക്കുതന്നുവെങ്കിൽ! നിന്നു
ഒള്ളെ ആജയമശ്രദ്ധകളുംകുണ്ടാക്കിയതു് ലും അധ്യയുടെ കുറയ
യാണോ. ലും കുറയുടെ കുറയയിലാണോ കുറക്കേണ്ട
യുദ്ധങ്ങിന്റെ ബീജം വളർത്തു്. മകനെ! കഴിഞ്ഞത്
ക്കല്ലോം കഴിഞ്ഞു.

കർണ്ണൻ: അഭയി! ഇല്ല! മറ്റാൽ ചരിത്രം തുടങ്ങുകയാണോ.
ഒന്നാഴിയുണ്ടെന്ന് എന്നും അമു രണ്ടാക്കി. എ
കുല്യം എന്ന് തോട്ടുകുണ്ടില്ല. ഇല്ല. എന്നും മാറ്റുന്നതിൽ
നിന്നും എന്ന് പതറി മാറുകയില്ല.

കൗതി: കണ്ണേ! പാപിയാണകില്യം നിന്നു പെറ്റാൽ
മയുടെ ദഹനപേക്ഷയാണോ.

കർണ്ണൻ: അപേക്ഷയോ? എന്നും വെറും...

കൗതി: ആ വാചകം പുത്തിയാക്കാതെ മകനേ. നിന്നും
ഒരുണ്ടാക്കി തീരമാനം മതി ചെയ്യാണെന്നും ന
ശ്ശപ്പുട്ട് ശക്തി വിശ്വാസക്കവാൻ! കുറപാണ്യവയു
ഡും സഹാപിപ്പിക്കുവാൻ! സവധം സംസ്ഥാപിക്കു
വാൻ നീ മാറ്റാ തീരമാനിച്ചുപോയ മതി.

കർണ്ണൻ: ആ അഞ്ചെന്നാണവത്തിയായ ഒരു പടയാളിക്കു്?

കൗതി: അല്ല മകൻ. നീ നിന്നും ശക്തി അറിയുന്നില്ല.

കർണ്ണൻ: എന്നും ശക്തിയെക്കാണും എന്നും അശക്തിയെ
പററി എന്ന് കുറ്റക്കും അറിയുന്നണ്ടു്.

കൗതി: നീ ക്ഷരവസേനാധിപതിയാണോ. സേനാധിപ
തിയെനും നിലയിൽ, നീ യുദ്ധം സമാരംഭിക്കുന്നതു്
നാളെ പ്രകാതത്തിൽ! ആരോക്ക്യം മകനെ നീ മുഖം

തുടങ്ങുന്നത്: പാണ്ഡിവമാർ സപനം സഹോദരരും രണ്ടു പ്രവൃത്തിച്ചിട്ടു് നാളെ നീ സേനാനായകത്പരം ഉപക്ഷിക്കണം. സപനം സഹോദരരും കൊന്നിട്ടു് കുട്ടി പ്രതാപവും പ്രശ്നവും നിന്നു് ആവധ്യമില്ലെന്നു് സുന്ധായനമെന്ന ഈ രാത്രിയിൽത്തന്നെ അറിയിക്കണം. തീൻ. കൗക്ഷ്യത്തിൽ ചുഡാക്കുന്നു. തീൻ. ദീഷ്മർ ശരശ്രയുള്ളിൽ. ഭോജനം മരിച്ചുകാണണം. നാളെ സേനയിപതിയില്ലെങ്കിൽ!

ക്ലീൻ: അമ്മ എന്ന രണ്ടായി മരിക്കുകയാണു്. അമ്മ ഒന്നന്ന് ദിവ്യമുത്തിയുടെ മഹാപരം എൻ്റെ കണ്ണും ബിംബിയിൽ കാണാം. മാത്രമേഖലയിൽനിന്നു് അശായതയും ഞാൻ കാണാനു. പാക്ഷി...

കന്തി: നീ സേനാധിപത്യം ഉപേക്ഷിക്കുന്ന നിമിഷം സുന്ധായനമുന്നോടു പടവാൻ നിലം പതിക്കും. അതെടു അവാൻ സുന്ധായനമുന്നോടു ഒക്ക ചലിക്കുകയില്ല. കൂടാവശേഷമും നീനിടത്തു നില്ലും. മകനെ! പാണ്ഡിവ തട്ടെ മുത്ത സഹോദരൻ! ക്ലീൻ! സുന്ധായനൻ രാജ്യക്കാഴിഞ്ഞുതരികയല്ലോതെ? ക്ലീൻ നാളുണ്ടെന്ന ഭാരതസമ്രാട്ടു്!

ക്ലീൻ: മാത്രത്പത്തിമുന്നോടു മുച്ചുന്നേറിയ ഈ വധ്യഗത്തിനു് എൻ്റെ സുഹൃദ്ദേശത്തിനെയ പിള്ളക്കാശം ശക്തിയില്ല. സാഹോദരയും എൻ്റെ സുഹൃദ്ദേശത്തിനു മുമ്പിൽ നീഷ്മർപ്പണം! അങ്കുവത്തിപാദം എൻ്റെ സുഹൃദ്ദേശത്തിനു മുമ്പിൽ അഭ്യുപ്രഭാ! അമ്മ ക്ഷമിക്കണാം। **കന്തി:** ക്ലീൻ! നീ തിരിച്ചെ വരണം. പാണ്ഡിവപക്ഷ തേക്കെ തിരിച്ചെ പോരണം.

ക്ലീൻ: കാശും! വിശ്വാസമലാക്കുന്നായ ഒരു പുന്നുചുണ്ണി അഥാക്കന്നാതു് അമ്മയും അടിമാനകരമാണോ? അനേ!

എൻറ സഹാദരക്കാർവ്വേണ്ടി, അധിക്കോഡി പോലും എനിക്കാത്രം ലഭിച്ച, അനപേക്ഷിതമായി എനിക്കാത്രം നില്ക്കിയ സുഖാധാരനെ ഞാൻ ഉപേക്ഷിക്കുന്നീലും.

കുടി: നിംബൻ ഇംഗ്ലീഷ് നിംബൻ അനാജ മാത്രക്കുട കഴുത്തിനു നേരെ, അല്ല നിംബൻ അമയുടെ കഴുത്തിനുനേരെ പ്രയോഗിക്കുന്ന കൊടുവാളാണ്.

ക്ലീൻ: അമേ! വിശ്രാസ്യത്തെല്ലാത്തിരായി ഉയരന്ന ഫല അമയുടെതാണെങ്കിലും കൊയ്യുപോകം അമേ! ഇംഗ്ലീഷാസംഗ്രഹം ഞാൻ സംഖ്യാനം ചെയ്താണ്. സുഖാധാരനു ശക്തിനില്ക്കുന്നതും ഞാൻതന്നെയാണ്. ഞാൻ നില്ക്കിത്തരു് ഞാൻ തിരിച്ചെടുക്കുകയീലും ഞാൻ പക്ഷം മാറുകയീലും. ക്ലീൻ വാദ്യാനലം ഘകനാവുക തിലും.

കുടി: കണ്ണേതാ! നീ നിംബൻ നിശ്ചയത്തിൽനിന്നും വധ തിചലിക്കണം.

ക്ലീൻ: ഇല്ല. വധതിചലിക്കുകയീലും. അമയുടെ നിശ്ചയ തിൽനിന്നും അയ്യ വധതിചലിച്ചു? ഇക്കാലമന്ത്രയും പദ്ധതിപരിച്ചിട്ടും, എൻറ ജീവനരഹസ്യം രഹസ്യമായി അയ്യ സുക്ഷിച്ചിപ്പില്ലോ? മാത്രപരത്തിൻറെ മഹത്പം കൊണ്ടു് അയ്യ ഇന്നൊന്നറ്റം സമിച്ചും വന്നു. എന്നാട്ടം അയ്യ ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നു. ആ നിശ്ചയദാർശ്യം തിംബൻ ഒരംശം എൻറ ശക്താതിലും കാണുകയീലും? ഇംഗ്ലീഷ്, ഇംഗ്ലീഷ് സന്ദർഭത്തിൽ അയ്യ അംഗീക്കുന്നേണ്ട പാരമ്പര്യത്തെന്നാം അയ്യ എന്നിക്കേപേക്ഷയുള്ളൂ.

കുടി: നീ അവൻറ ജേയ്യുന്നാണെന്നു് അറിയുന്ന നീമീ ഒം അവൻറ ഗാണിഡിം നിലംപതിക്കം. അർജ്ജനം, അർജ്ജനം, അഞ്ചു!

കല്ലുന്ന്: അമ്മ എൻറെ അനഞ്ജന ദ്രംബുലനാക്കത്തു്
കൗരവസേനാനിധായ കല്ലുന്ന നേരിടാനള്ള ചെയ്
രും അവനു നഷ്ടമാക്കുതു്. അമേധ! അവനു എൻറെ
അനഞ്ജനനു് അറിഞ്ഞു ഏകാണ്ട് ശരഭിരുവികരിക്കാ
നാളു ചെയ്യും സംഭരിക്കുവാൻ വേണ്ട സമയം എ
നിന്റെ മുന്പിലുണ്ടു്. അമ്മ യാത്രയാവണം.

കൂതി: എൻറെ കല്ലുന്ന! ഈ ഭാഗത്തു മരണം. ആ ഭാഗ
ത്തു ഭാരതകരിടം! കീത്തിയുടെയും കീരിട്ടെനിന്റെ
യും മദ്യത്തിലാണു നീ നില്ലുന്നതു്. രണ്ട് നിനക്ക്
തയപോലെ പ്രാപ്യം. ഈഷ്ടമുള്ളതു് എൻറെ മകനു തി
രഞ്ഞതുക്കാം.

കല്ലുന്ന്: കീരിട്ടെനിന്റെ കാര്യം അമ്മ ഒന്ന സൂചിപ്പിച്ചു്
കൂതി: കണ്ണെത! ഭാരതസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കരിടം! നീ
എൻറെ മുത്തപ്പുത്രനാല്ലോ? മാജ്യാവകാശം നിനക്കല്ലോ?

കല്ലുന്ന്: അഞ്ചരനെയും ഒരു മകനെ വ്യാഖാഹിപ്പിക്കു
യോ? എന്നും പക്ഷം മാറി കൗരവയും തോല്ലിച്ചു്
രാജ്യം വിശ്വാസിച്ചതു ഭാരതചക്രവർത്തിയാക്കണം. അതു
കണ്ട് രഹമയ്ക്കു ആനന്ദിക്കണം. മതി! ഈനീ അമ്മയു്
പോവാം. ഈ കൈകനിലച്ചിൽ ഈനീ ഇരിക്കുവാൻ...
ഈതു കല്ലുനല്ല! കൗരവസേനാധിപതി! പാണ്ഡവശരു
വായ കൗരവസേനാധിപതി! ദേവി, ഈനീ യാത്ര
ശാപാം!

കൂതി: എൻറെ കണ്ണെത! രഹമയുടെ അപേക്ഷ.

കല്ലുന്ന്: ഈ രജു മരണകളും, ഈ സമാഗമം ലോകം
അറിയുതു്. അതു കൂതിദേവിക്കം കല്ലുന്നം അപമാ-
നകാരണമാകം. രപായ്യുള്ളു്!

കൂതി: അന്ത്യമായ രഹപ്പേക്ഷയാണു കണ്ണെത.

ക്ലീൻ: ക്ലീൻ അവിശ്വാസ്യന്തി. ഈ മകനെ മറഞ്ഞുള്ളൂ! നിരാഗത്തെടുത്തും പരാജിതതെടുത്തും പക്ഷേത്തു നിന്ന് പട്ടവെട്ടി മരിക്കുന്ന ക്ലീനെ മറന്നുള്ളൂ! ഭാരതചക്രവർത്തിപദം! ക്ലീൻറുകൾക്കുള്ളിൽ...കാഞ്ചം!... ഒരു പരിചാരക്കെന്ന തുടക്ക അയയ്യും.

കമ്പി: മഹാജ്ഞ! എൻ്റെ മകനുള്ളൂ! ഈ ശൈലീയിൽ ഈ അധികാരി അവസാനമായി ഒന്ന് ചുംബിക്കേട്ടു! എൻ്റെ ക്ലീൻ!

[മുഖ്യഭാഷണം]

തീർത്ഥാടകൻ

ആയുഷ്മൻ! ആ ഘട്ടം! ആ തുടിക്കാഴ്ച! മകനെ അറിയുന്ന അധികാരിയും, അധികാരിയും അറിയാത്ത മകനും. നിങ്ങൾ തമിൽ പരമ്പരം അറിഞ്ഞു ആ സന്ദർഭം! പിന്നെത്തു സംഘട്ടന! അധികാരിയും കക്കാം, സ്വന്തം സഹോദരന്മാരാം ആ അസൗധ്യത്തും, ഭൗതിക്ക്യവും വിശ്വാസ്യത്തും, മാതൃപര്യും പുതുതപര്യും എൻ്റെ സംഘട്ടനം! ആ സംഘട്ടന അതിനിടയിൽ അദ്ദേഹം അഭിവീച്ച വേദന. ആ നിമിഷത്തെ അതിജീവിച്ച മനഃശക്തിക്കു മുമ്പിൽ, ഒരു ദഹനം ചൊല്ലാവൻ! തൊന്തരാ സാജ്ജാംഗപ്രണാക്കം ചെയ്യുന്ന.

കർണ്ണൻ

അതോടു ആശികനിമേഷചായിത്തന്ന. പക്ഷേ, ഈ തിലും...

തീർത്ഥാടകൻ

ദ്രാവിദരുഗത്തിൻ്റെ ഒരു അന്തർഘടനാനിമേഷകായിക്കുന്ന അതു. അതിന്റെ തുടക്കമാരി അഞ്ചേരു മാത്രം അവകാശപ്പെടാവുന്നതും.

കർണ്ണൻ

ഈ പ്രാപമയുഗത്തിലേക്കെ കൊണ്ടുപോന്ന ശ്രദ്ധായുഗം-
നിഞ്ഞം മരന്ന സ്വഹിതം!

തീർത്ഥാടകൻ

ഈ വേദന ആ യുഗം അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. തീർച്ച.

കർണ്ണൻ

ഇതിനോക്കാൻ ഉത്തരവുംമായ ഒരു അന്താരിക്കനിമേഷത്തിനു-
മാറ്റുപോ വഹിച്ച ഒരു മഹാഭാഗവയ ഞാൻ ഓർത്തുപോ-
വകയാണു സ്വഹിതം!

തീർത്ഥാടകൻ

ആ മഹാഭാഗ ആനാണാവോ?

കർണ്ണൻ

മഹർഷി വാല്മീകിയുടെ ആത്മിയപുത്രി!

തീർത്ഥാടകൻ

സൈതാദേവിയോ?

കർണ്ണൻ

ആ തേജസ്പീനിയുടെ ദുസ്പിൽ ഈ കണ്ണ ജീവിതം കേ-
വലം നിന്മാരും.

തീർത്ഥാടകൻ

ആ ദേവിയെ ഞാൻ സകല്പിക്കയാണ്.

കർണ്ണൻ

,വേണ്ടാ, സകല്പിക്കണം. നിഞ്ഞം ദേവിയുടെ അനീക-
ശതിലേക്കെ ചെല്ലു. അവിടന്ന് ആ രംഗം വിവരിച്ചുതയും..

എന്നീമേഷമേതെന്ന വ്യക്തമാക്കിയതരും. നമസ്കാരം സ്മാളന്തേ!

തീർത്ഥമാടക്കൻ

മഹറാജ മഹാതീർത്ഥാ അവിടന്ന് എന്നിങ്ങ് കാണിച്ചു തരീകയാണ്. ഒരു യുഗപ്രഭാവം തൃടി ദർശിക്കുവാൻ അവിടന്ന് അവലുറുഹിക്കുകയാണ്. നമസ്കാരം!

(സമാപനംസ്പൂം)

അവ്യം മുന്ന്

[സീതാദേവിയും തീരമാടകനും]

സീത

വത്സ! തീരനു ധ്രാത്മ തീരമാടകൻ. അരണ്യവാസം എനിക്കു ഹിതകരമാണിരുന്ന എന്ന പരഞ്ഞുകഴിഞ്ഞത് പ്ലാൻ ആദ്യമാണി അനാടവിച്ച മാനസികവേദന എ നേനു ചോദിക്കുകയാണ്. കൊള്ളും.

തീരമാടകൻ

ദേവിയുടെ മുഖത്തുനിന്നുന്നു അരതപ്പാം ഒന്നാണായി എനിക്കറിയണം.

സീത

ഹോമാനിനെ പിടിക്കുവാൻ രാമദേവൻ ശാത്രുഘാഷി. എൻ്റെ നിർബന്ധംകൊണ്ട് പിന്നാലെ ലക്ഷ്മണനും. ഞാൻ എക്കാക്കിനി. സന്ദ്രാസിവേഷധാരിയാണി ഒരാൾ പർജ്ഞാശാലയിൽ വന്നു. ഞാൻ യദ്യാച്ചിരും സപീകരിച്ചു. സംശ്ലിംഖം.

തീർത്ഥമാടകൻ

പഞ്ചവടി, പർജ്ഞാശാല, സന്ദ്രാസി! ദേവി വിശ്വസിച്ചുപോയി, അല്ല?

സീത

മരഹാത ചിന്തയും എൻ്റെ മനസ്സിൽ വന്നില്ല. ഞാൻ പൂർണ്ണമാണി വിശ്വസിച്ചു. അദ്ദേഹം എന്നോട് പരിയുകയാണ്.

[ഹ്മ"ഇംഗ്ലീഷ്"ബാക്ക്]

രാവണൻ: ശ്രീരാമദേവർന്തെ നിർദ്ദേശമനസ്സിൽപ്പു ഒരു വിയുടെ സന്നിധിയിലേക്കെ ഞാൻ വന്നിരിക്കുകയാണ്.

സൈത്: ആര്യപുത്രൻറെ നിങ്ക്കും ഹോ? എവിടെവച്ചു കുട്ടി? ഏപ്പോഴാണു കണ്ടതു്?

രാവണൻ: ഭഗവത്തിന്ത്രം അഞ്ചേരെ ചോദിക്കുന്നതു്.

സൈത്: മഹർഷിന്റെപ്പുജ്യാ! ക്ഷമിക്കണം. ദേവരന്തെ നിർദ്ദേശം എന്നതും കുറഞ്ഞാണു്?

രാവണൻ: രാമലക്ഷ്മണന്നായാൽ അവിടെ തയ്യാറായി നില്ക്കുന്ന കയാണ്. ആ വനവീംഗിയിൽ. അയോദ്ധ്യയിലേക്കെ കടന്നുവാൻ!

സൈത്: എത്രു്? അയോദ്ധ്യയിലേക്കെ കടന്നുവാനോ? ഈ ത്രാവളുന്നോ?

രാവണൻ: ദേവി കൗസല്യയ്യു് ആലസ്യം വളർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്നാം കയും സൈതാദേവിയും അവസാനക്കാരി ദന്ത കാണാണെന്നെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു.

സൈത്: ഫോറും അതുകൂടും തുടക്കലാണോ?

രാവണൻ: ഉടൻതുനന്ന അയോദ്ധ്യയിലേക്കെ തിരിച്ചെത്തു നാളുള്ളവാൻ ശ്രീരാമദേവൻ നിശ്ചയിച്ചു. ദേവിക്കു തുട്ടിക്കൊടുക്കു് ആ വനവീംഗിയിലേക്കെ ചെല്ലുവാൻ എന്നാടാജണ്ണപിച്ചു.

സൈത്: അക്കുന്നോടുള്ള വാദാനം ലംഘിച്ചു് വനവാസ കാലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പു് അയോദ്ധ്യയിലേക്കെ പോരീക്കുന്നോ?

രാവണൻ: പുത്രമുഖം അർശിക്കാതെ പിതാവു ചരക്കം

പ്രാവിച്ചു. ഇനിക്കാതുപാഠം എന്ന മഹാപാപംത്തിനാണുവാൻ രാമദേവനു ശക്തിയില്ല. അതുകൊണ്ട് ചെറു തീരമാനമാക്കിരിക്കാം ദേവി. കാലം ഏകക്കള്ളിൽ ഒരുണ്ടിനില്ലെങ്കയില്ലല്ലോ. ഉടനെ പുരഖപ്പുട്ടകയല്ലോ?

സീതു: എങ്കിലും ആര്യപുത്രൻ ഇന്നേഡാക്കുവന്നില്ലല്ലോ.

രാവണൻ: മഹർഷിമാഹോദ്ധ വിജ ചോദിച്ചുകൊണ്ട് നില്കുകയാണ്. പോരെക്കില്ല ഇതുപയോഗിച്ചുവരുമാണി ശാലിഞ്ഞുചേരുന്ന പഞ്ചവടി കണ്ടു യാത്രപരായുവാനുള്ള കത്തത്തും ആ ലോലദ്രോഗനില്ല.

സീതു: എന്നെങ്കിൽ പഞ്ചവടിയുമാണി താദാത്യപ്പേട്ടപോകി. മഹർഷേ! ഞാൻ എന്നെങ്കിഫീണ്ടു.

രാവണൻ: അണ്ണല്ലുക്കിൽ ആരുന്മവാസികളായ നടക്ക് എന്നാക്കണ്ണുവാനാണ്. ത്യാഗംതന്നെ നമ്മുടെ സന്ധാരം.

സീതു: ഈ മരവുരിയല്ലോതെ മരിറാനം ഇവിടെനിന്ന് എടുക്കവാനില്ല. ആര്യപുത്രൻ തന്നെ ചതുചുണ്ണക്കിയെ കുത്തു സമ്മാനിച്ചു ഈ മരവുമിക്കാറും. എന്നാൽ ഈനാ?

രാവണൻ: അതാ! ആ ചെറിയ കാട്ട കടന്നാൽ വിശാലമായ സത്യുടെമാണാം. രമം അവിടെ തയ്യാറുണ്ട്.

സീതു: ഭഗവാൻ അനന്തരാഹിക്കാട്ട!

രാവണൻ: ദേവി, ഇതികല, ഇതിലെ.

സീതു: അബിടുന്ന മുന്നേ നടന്നുകൊള്ളു.

(നടന്നപോകുന്ന ശമ്പുസംവിധാനം)

രാവണൻ: ദേവിക്കു ധാത്രചയയുവാനുള്ള രമം ഇത്തന്നു. നടന്നു ക്ഷേണിക്കില്ലല്ലോ?

സീതു: ആര്യപുത്രൻ ഇന്നീയും വന്നില്ലല്ലോ. എന്നാശ്രൂതത്തിലായിരിക്കുമോ?

രാവണൻ: വത്റം!

സീതു: കമാരലക്ഷ്യംനെന്നവിടെ?

- രാവണൻ: ദേവി പറഞ്ഞതയച്ചത് എവിടെയാണ്?
 സീത: അവരിൽവരും ഈ വനവിമീകരിക്കിൽ കാര്ത്തനില്ല
     നോന്നും അവിടെനു പറഞ്ഞത്?
 രാവണൻ: അവൻ ഇവിടെ എഴുന്നേരുണ്ടോ കാണണം.
     രമം യാത്രാസൗക്രംഭിള്ളേരോ എന്നും നോക്കുന്നും? മുര
     യാത്രാശാശ്. യാത്ര സുവശായിരിക്കുന്നമല്ലോ.
 സീത: സുവഖ്യം സൗകര്യപൂർണ്ണവരും ആര്യപൂർണ്ണവരും?
 രാവണൻ: വരും! അനേപജ്ഞിച്ചവരും. ഇരിക്കു.
 സീത: അനേപജ്ഞിച്ചവരുമെന്നോ? അതെന്നോടു പറ
     ഞതുചത്താക്കിയോ?
 രാവണൻ: ഈ രമം ദേവി മുതിര മുന്തു കണ്ണിട്ടില്ല.
     ആകാശദേശത്തും അതിവേഗം പറന്നപോകുന്നതി
     നു കഴിവുള്ള മദ്ധാണിതു്.
 സീത: രമാത്തിന്റെ മേരുമലപുരിശല്ല ഞാൻ ചോദി
     ച്ചതു്. അഞ്ചു പറമ്പണം രാമദേവനെവിടെമെന്നോ?
 രാവണൻ: ദേവി, ഭഗവാൻ ഇവിടെ എവിടെയോ ഉ
     ണ്ടു്. അത്യേം എപ്പോഴും കാണാൻ കഴിയുന്ന അളളില്ലോ
     എന്നും പറഞ്ഞപ്പെട്ടിന്നതു്. നോക്കുണ്ടം. ഈ രമം മ
     ലഘവപ്പെട്ടവും അലങ്കാരിയും കടന്നപോകുന്നതാണു്.
     ഈ യാത്ര ശിശി ദേവി എല്ലാം മറഞ്ഞു. നയനങ്ങാഹന
     കാര്യകൾ.
 സീത: ക്ഷമിക്കുണ്ടം. അഞ്ചു് ഒരു സന്ധാസിക്കല്ലോ?
 രാവണൻ: സത്യമരിയുവാനുള്ള താൽപര്യം ഒക്കാളിലാം.
     ഞാൻ ഒരു സന്ധാസിയുമാക്കിയുന്നു.
 സീത: ഇപ്പോൾ?
 രാവണൻ: പറയാം. ഞാൻ ഈ രമാത്തിലുണ്ടാക്കിക്കും.
     രാജധാനിയിലെത്തുന്നതുവരെ സംസാരിക്കുവാൻ സ

ക്കമുണ്ടാല്ലോ. അതു തിരിക്കാനെന്നും മുന്നു് ഈ തമ
ഞ്ഞിനെള്ളു പ്രദേശക്കതകൾ ഗോക്കരിക്കാണെന്നും ദേഖി.
സീതഃ: എന്നൊടു മാത്രമല്ലോ അണ്ണു പറയേണ്ടതു്. എന്നാൻ
ക്കു സ്ഥിരമല്ലോ?

രാവണന്ന്: അതാണല്ലോ മുന്നാണെന്നു ബഹുമാനിക്കുന്നതു്. ക
യറണ്ണം. ഇന്നുരദ്ധത്തിരിസ്വീച്ചാദേവി രഹലക്കാക്കംതനെനു.
സീതഃ: അണ്ണു് ആരാണു്? ആരുപ്പാത്രം അനാജുനം എ
വിഭട? സത്യം പറയു.

രാവണന്ന്: അസുത്യം പറഞ്ഞാണില്ല. എന്നാൻ ആരെനും ചോ
ദിക്കവാൻ സമയമുണ്ടായിരുന്നു. മുനി പറയുവാൻ വ
ളജരു സമക്കിയുട്ടുതാണു. രദ്ധത്തിലേക്കു കയറു.

സീതഃ: എന്ന പരിജ്ഞവാൻ നിണ്ണളാതു്?

രാവണന്ന്: ഈ തമാഴതിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ. അല്ലെങ്കിൽ
കയറാൻ പറവുമോ?

സീതഃ: ഇന്നുശ്രദ്ധാ, എന്നാൻ വണ്ണുവിതയാണോ? ഹേയു് നിണ്ണ
ളാരാണു്?

രാവണന്ന്: ആ കമ ഇവിഭട വച്ചു തന്നെ പറയുണ്ടോ?
മുനി സമയമില്ല. രദ്ധത്തിലേക്കു കയറണ്ണാം.

സീതഃ: നിണ്ണൽ സ്ഥിരയെ അചുമാനിക്കുകയാണോ?

രാവണന്ന്: അതിനെന്നതരം നിണ്ണളാടെ ഭർത്താവു പറയും.
ഈതിൽ തീരുതലായി ദേഖിയെ എന്നുണ്ടെന്നു ബഹുമാനി
ക്കും. രദ്ധമാല്ലു തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നതു്.

സീതഃ: കൂടുവേഷധാരിയായ ഭ്രാഹ്മി! ചാട്ടവാശകൾ
പറഞ്ഞു് ഒരു സ്ഥിരയെ വണ്ണുച്ചു.

രാവണന്ന്: വേഷം മുഴവൻ കൂടുതായിരുന്നാണില്ല. പക്ഷേ,
ഭാഷ മുഴവൻ സത്യമല്ലായിരുന്നു. ഉം! രദ്ധത്തിലേക്കു
കയറു!

സീതഃ: എന്നെന്നു ഭർത്താവു് എവിഭട എന്ന പറയു.

രാവണൻ: പറഞ്ഞതയ്ക്ക് ആളീനറിശ്യൂളിടങ്കിൽ! ഇനി
താമസിച്ചുകൂടാ.

സീത: സുനിയ അപമാനിച്ച മഹാദ്രാഹി!
രാവണൻ: താൻ ആ ശരീരത്തിൽ സ്വർഖിച്ചില്ല. എൻ്റെ
വാളുകാണ്ടപൊലും സ്വർഖിച്ചില്ല. കോപം കകാഞ്ചക
മതിമറന്നാലും ആ നാസിക വിളിതകാക്കണമെന്ന്
എനിക്കാലുഹമില്ല.

സീത: ഇംഗ്രേഷ! താൻ ആരുക്കെടുപ്പിലാണ നില്ക്കുന്നത്?
രാവണൻ: അഞ്ചൊല്ലുധാരിപതിയുടെ സന്നിധിയിലല്ല.

സീത: ആരുക്കെടുപ്പിൽ എന്ന പറയു?

രാവണൻ: ലക്ഷ്യിപതിയുടെ മുമ്പിൽ.

സീത: അയ്യോ! ആത?

രാവണൻ: ശ്രൂർപ്പിണവയുടെ സഹോദരനായ രാവണ
ഞ്ചെ മുമ്പിൽ. ഉം! രഘുതിലേക്ക്

സീത: അതരാണ് ആരുപ്പതാപിക്കാൻ?

രാവണൻ: രാവണചക്രവർത്തിയായി ആരുപ്പതാപിക്കണം.
മണ്ണാഹരമായ ഒരു കൊട്ടാരം ഭവതിക്കായി താൻ
രാജ്യാനിധിയിൽ തയ്യാറാക്കിമെട്ടുണ്ട്. അവിടെ രാജ
പാഠിച്ചയപ്പോലെ, രാജോചിതമായി ഭവതിക്കു താമ
സിക്കാം.

സീത: രാജ്യാനി! രാജപത്രാ! നിന്തു!

രാവണൻ: നാം ലക്ഷ്യിലേക്കാണ പോവുന്നത്. അക്കലെ
പാരാവാരം. അതിന്മുകളാ നിന്നുടെ രാജ്യാനി!

സീത: ആരുക്കെടുപ്പതാണോ? രാമപത്രിയോടാണോ? സംഗാം
രിക്കന്നതെന്നോ? എന്നിച്ചുകൊള്ള.

രാവണൻ: എന്നാൽ മേ! രാമപത്രാ! രാവണഞ്ചെ മെ
ത്തിരെല്ലക്ക് കയറിക്കൊള്ള.

സീത: ഈ രമത്തിലോ?

രാവണൻ: മുറിത്രക്കെത്ത അപകാനിച്ച രാജാവിന്റെ ഭാര്യയെ രമാഞ്ചിലേററിയാണ് ഈ രാവണൻ കൊണ്ട് പോകുന്നതു്.

സീത: എൻ്റെ മുമ്പിൽനിന്നു പോവു.

രാവണൻ: ഭവതിയുടെ സമീപമിൽനാണ് യാത്ര ചെയ്യാനു മുച്ചുള്ളേശ്വരിള്ള. ഉം! ഇന്നി ക്ഷണം താമസിച്ചുകൂടാ.

സീത: കയറുന്നില്ല.

രാവണൻ: ഈ ലൈക്കിൽ —

സീത: കാരിയിലൈക്കിൽ?

രാവണൻ: ഈ കൈകെകാണ്ട്

സീത: എന്തു കൈകെകാണ്ട്?

രാവണൻ: കൈലാസപർവ്വതന്റെ സംഗ്രഹം മനോഹരിയായ ഈ കൈകെകാണ്ട് ആ മുദ്രാസരീരം മുദ്രവാങ്ങി എടുത്ത മനോഹരിയായ ഈ തേരിലേക്കു കയറും.

സീത: മാറിനിൽക്കും.

രാവണൻ: എന്നാൽ —

സീത: എന്ന് കയറുന്നില്ല.

രാവണൻ: ഈനി സാദ്യമല്ല. ഉം!

സീത: എൻ്റെ ദേഹത്തു തീ വാരിയിടാതെ മാറിനിൽക്കും! (അംഗീകാരപ്പെണ്ണുന്ന ശബ്ദം...)

[ഫോഷ്യോക്കോസമാപനം]

സീത

വത്സ! ആ തീയുടെ ചുട്ട്!

തീർത്ഥാടകൾ

ഓതെനിക്കു സകല്ലിക്കവാൻ കഴിയും ദേവി.

സീത

ഓന്നിന്തുംഖായി ആ കന്തക്കുകൾക്കു നടവിലുടെ

നടന്നപ്പോഴും അതുകൂടും ചുട്ട് അന്തവിക്കുന്നതായി എറി നിക്കെ തോന്തിയില്ല.

തീർത്ഥാടകൻ

എല്ലാറിനേയും അസ്ത്രമിപ്പിച്ച അതിവേദന അതായി അനോ?

സീത

അല്ല മകനെ, അല്ല.

തീർത്ഥാടകൻ

ദേവി, പിന്നേതായിരുന്നു?

സീത

ചാരിഗ്രാമത്തിൻറെ ശക്തിയേക്കാൾ മാറുത്തപ്പത്തിൻറെ മഹാ തീയങ്ങൾക്കിൽ ലയിച്ചു് ദിർഘമായി നീശ്വസിച്ചുനിന്നു എന്ന നിമേഷം.

തീർത്ഥാടകൻ

രജാമന്ത്ര വന്നവാസകാലത്തല്ലോ?

സീത

ആ നിമിഷത്തിൽനിന്നും വിണ്ണുക്കൊക്ക ജീവിതം ഉറവു കുറ്റം.

തീർത്ഥാടകൻ

എന്നു തീർത്ഥാട്ടം ദേവി എന്നു കാണിച്ചുതരണം.

സീത

വത്സ! വത്സ. അയ്യോദ്യയിലെ ഒരു ചിത്രകാരൻ എന്നും അന്നീപരിനുള്ളിവശങ്ങളും രാമചരിതം ചിത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു പൂർത്തിയാക്കി. ആ ചിത്രങ്ങൾ ഓരോന്നും കണ്ട്

ആ ജീവിതഘട്ടങ്ങൾ ദാനാധനായി വീണ്ടും അനുസ്ഥിതി ആം രാമദേവനും ഞാനാം വളരെനേരം കഴിച്ചു. വന്നും കളിമായി വിലയംപ്രാപിച്ചുപോയ ഏരെൻ്റു മനസ്സിൽ ഒരു അഭിലാഷാ വീണ്ടും തളിരിട്ട്—പ്രസന്നഗംഗൈരക്കായ വന്നപ്രദേശത്തിൽ തൃഞ്ഞിക്കളിക്കവാൻ, നീലനിമല മായ ഗംഗാജലത്തിൽ ഓശ്രത്തി മുജുടിക്കളിക്കവാൻ! വത്സ! ഗംഗാജീയായിരുന്ന ഏരെൻ്റു എതിലാഷപും സാധിക്കവാൻ രാമദേവൻ സന്നദ്ധമായിരുന്നു.

തീർമ്മാടകൻ

അപ്പോൾ വനവാസത്തിനു വീണ്ടും ദേവി ആഗ്രഹിച്ചു.

സീത

രാമദേവനും എന്നോടൊക്കെമിച്ചു് വനവാസത്തിനു വരു മെന്നു സൂചിപ്പിച്ചു്.

തീർമ്മാടകൻ

പക്ഷേ!...

സീത

രാജ്യകാർണ്ണങ്ങൾ നികിത്തം അദ്ദേഹം ആ ഭാരം ലക്ഷ്യണം ഒന്നു എന്നുപറ്റിച്ചു. വനസ്പദ്രാസപ്രജ്ഞാക്കണ്ഠു് ഞാൻ തേരീ ലിതാന. ലക്ഷ്യണാൻ ചിന്നാക്കലനായി കാണേപ്പുട്ടതു് അപ്പോൾ ഞാൻ കായ്യാക്കിക്കുണ്ടിലു. നഗരസൈമവിട്ടു് ഗ്രാ മദ്ദമിക്കിലെത്തിയ രമു എത്രവേഗം ഏരെൻ്റു സപർഡുമു യിൽ ചെന്നുചേരുന്നോ! ഗംഗാതീരത്തു രമു നീനു. ഒന്നന്മല്ലുത്തിരെൻ്റു നിരസ്ത്രപ്രവാഹം! ഒട്ടകലെ അഗ പുഞ്ഞുർഹമായ വാല്മീകിമഹർഷിയുടെ ആഗ്രഹം. ഗംഗാജലം കയ്യിലെടുത്തു കണ്ണുകൂട്ടിവച്ചു. ആ കള്ളർമ്മ നൽകിയ നിർവ്വതിയിൽനിന്നും എന്ന ഉണ്ടത്തിന്തു ലക്ഷ്യണാൻ തേരേക്കരുപ്പിലായിരുന്നു. ഞാൻ ചോദിച്ചു—

[“ക്രിഷ്ണവാക്ക് ”]

സീതാ: അ നജാ! ഗംഗാദേവിരൈ വീണ്ടും കബട്ട് തുണ്ട്
നെ കരയാൻ തുടങ്ങിയാൽ?

ലക്ഷ്മിനാൻ: മാപ്പു്! ദേവി!... ഈ വലൻ പോവുന്ന.

സീതാ: എന്നു... തുണ്ടാനു... തുവിടു... ?

ലക്ഷ്മിനാൻ: ശ്രീരാമദേവാൻറെ ശാസനം. ജ നാഡിതണ്ടി
ൻറെ പേരിൽ ചെയ്യുന്ന എന്നാലുണ്ട്.

സീതാ: ലക്ഷ്മിനാ! തേങ്ങിക്കൊണ്ട തെളിച്ചു പറഞ്ഞ.

ലക്ഷ്മിനാൻ: രാക്ഷസരാജുധാനിയിൽ താമസിച്ചു ദേവി
രെ രാജപതിയായി മാനിക്കവൻ ജനങ്ങൾ തയ്യാ
റില്ല. അണിശ്രൂലുമിഴിലും അവക്കും സംശയം. ജനഹി
തരതിനാക്കി രാമദേവൻ...

സീതാ: എൻ്റെ ദേവൻ?

ലക്ഷ്മിനാൻ: ദേവിരൈ... ദേവിരൈ... അയ്യോ! കാട്ടിൽ ഉ
പേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. രാജാജന്മേ! എൻ്റെ ദേവി... പോ
ക്കുന്ന.

(തേങ്ങിക്കരയുണ്ട്. രമം ഉരുഞ്ഞപോകുന്ന ശബ്ദം.)

സീതാ: ദേവാ! എൻ്റെ ദേവാ! ഈ കൊടുക്കാട്ടിച്ചൻറെ
നടവിൽ... അയ്യോ! ദേവാ... അങ്ങാളുടെ ലുഖ്യവാക്ക്
ഞാൻ.

(ശബ്ദസംവിധാനം)

സീതാ: അന്തു് ഓമ്മിപ്പിച്ച ഗോദാവരി! സിന്യുതീരം!

(ശബ്ദസംവിധാനം)

“നാമോഹം ഭജപ്പുനികൊണ്ട ദ്രുംഗമായാലീംഗനം. ഏപ്പുളി
പ്രേമത്രോട് കവിഞ്ഞതും. കവിജ്ഞതിൽ ചേത്തന്ത്രയും. മഞ്ചമായും
സാമോദം. ക്രമമെന്നിരെയ പലതുക്കണ്ണാഞ്ഞും ചെംല്ലും. വിധി
യാമം. പോയതറിഞ്ഞിടാത്ത വിധമായും അനെ കഴിഞ്ഞു
നിശാ! ”

**സീതഃ എൻ്റെ ദേവാ! ഈ തല ചാള്ളവാനായ് നീവു
ത്രഞ്ഞന കരതലം!**

(ശ്രൂസംവിധാനം)

‘കരംപിടിച്ചനാാ മതക ഗ്രഹത്തിലും വന്നത്തിലും
വരാംഗി ശ്രേഷ്ഠവർത്തിലും തമെമെവ യാഗത്തിലും
പരം നിന്മക്കരണാവാൻ മുഴുപയാനമോക്ക് മ—
രണ്ണംബുജാക്ഷിയെ തൊടാത്ത രാമബാഹുവല്ലയോ?’’

സീതഃ: ‘എ സീത ഇന്നാം പരിത്യക്ത. ഹാ! ലക്ഷ്മിണാ! നീ എവിടെ? വേണാം! എൻ്റെ ദേവനു വേണ്ടാതെ ഇം ജീവിതം എനിക്ക് എന്തിനാം? അങ്ങും! ഈ വേം താങ്കുണ്ടാം ഗംഗയുടെ അഗ്രാധ്യത്തും കഴിയും. ഈ വിടെ ഇത്വസാനിക്കണാം! ഈ, നദികൈൽ!...എന്തു്?
എൻ്റെ ദേവനും മുതിരുപം! ഈ ഉദരത്തിൽ ചാലനം കൊണ്ടതുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന എൻ്റെ ജീവനും ജീവൻ! ഈ ക്ഷേമനീർ ത്രജ്ജുവാൻ ആ പരിശീലം ഒക്കെക്കുന്നു കയറ്റുള്ളൂ! എൻ്റെ ഇംഗ്ലീകരുവാൻ ആ പരിശീലം പുണ്ണിരിക്കേ കഴിയുകയുള്ളൂ. എന്നാൻ ഭാംഗം ആയിരും. അമ്മ!...എന്നാൻ അമ്മയാണോ. അമ്മ! മരണ ചീണി! ചരായ്...’

[‘ഹൃഷിച്ചവാക്ക്’ സമാപനം]

തീയ്മംടക്കൻ

ദേവി ജീവിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടു... ആ. നിശ്ചയത്തിൽ
മാറ്റപ്പെട്ട നയക്കിൽ ആ ദിവ്യനിമിഷം.

സീത

എൻ്റെ ആന്തക്കീയപരിഹാരു് എനിക്കു നാശക്കിയ അന്നർ
ഘനനിമിഷം.

തീത്മാടകൻ

ജീവിതവേദനകൾ ഒപ്പകീണ്ടുന്ന ദൃശ്യസാഹചരം. അത് സ്വാഗതാനിക്ക് ഉയർന്നവനു—

സീത

അശലിനെന്റെ അതു പ്രീപിയൻ ലുക്കാതുരകാണ്ട്, രാവണാ ഫീറ്റി എന്നിങ്ക് ഒരു ഭീതിയാണിരുന്നില്ല.

തീത്മാടകൻ

ഈ ആശാകവേദനയുടെ നിമോഷണത്തിൽ നിഹതമാക്കാതെ ഒരു മനസ്പിനിയെ മഹരായ യുഗം ദർശിച്ചിട്ടില്ല.

സീത

വത്സ! നിന്മക്ക് തന്റെ സ്ഥാനം രാജകുന്ദക, രാജകീയ സ്വംഖ്യം അറിഞ്ഞെങ്കിൽ, കായികവും മാനസികവുമായ വേദനകൾ അനുഭവിച്ചുവർ. ഏതും ക്ഷേമനിമോഷണത്തയും അടിമുഖിക്കിക്കൊണ്ട് ആത്മബൈധയ്യും സസ്യാദിച്ചവർ. സ്മൃതികളുടെ, പുരാണങ്ങളുടെ അനുഭവഗതികൾ അടുത്തു കണ്ട് പഠിച്ചവർ. പിണ്ണ മുഖ്യരംഗമായ ഘട്ടം തന്നെ ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞത്തിൽ അന്നമോദനനിയമായി എന്തോണുണ്ടോ?

തീത്മാടകൻ

ആ ഘട്ടം കിരിച്ചെടുത്തി സ്പാനമാക്കിയ ദേവിക്ക് ഇന്നതീ നെൻ്റെ ഉൾക്കൊള്ളാവം മനസ്സിലാവുകയില്ല.

സീത

വത്സ! ഈ നിമോഷണത്തെ നിശ്ചയിജ്ഞമാക്കിയ ഒരു തേജഃ സ്വല്പിംഗം നിന്മന്നു മാറ്റുന്നതിൽ പ്രകാശിക്കുന്നതു നാം കാണാനില്ല.

തീര്ത്താടകൾ
എൻറെ യുഹത്തിലോ?

സീത

അവക. കലിയുഹത്തിൽ! കാളിഭാസകവിയുടെ യുഹ
ത്തിൽ.

തീര്ത്താടകൾ
കാളിഭാസരൻറെ?

സീത

ശക്തതള!—സപ്രദൃഷ്ടതയും ഭ്രമിയെയും കൊത്തിണാക്കണ
ശനാപ്രക്ഷുമം!

തീർത്താടകൾ

എങ്കിലും ദേവി അടിയുവൈകരിച്ച എ ഘട്ടം!

സീത

ആനുമതതിന്റെ ശനാതശാന്തിക്കിൽ കാനാത്തിന്റെ
നിതാനതകാണി ചിന്തന നിയുനിമ്മലദിപം.

തീർത്താടകൾ

എനാലും!

സീത

ഇടിയും മിനാലും കൊടുക്കാറും ഏതമിച്ചടിച്ചിട്ടും അണ
യാതെ നിന്ന അന്തർഘട്ടനീപം!

തീർത്താടകൾ

ദേവി!

സീത

വത്സാ! പൊഞ്ചൂളളി. ആനുമതതിൽനിന്നും ധാരും ധാവു
നാ ശക്തതളെയ നീ അനധാവനം ചൊല്ലുകൊള്ള!

(സമാപനശബ്ദം)

ശ്രവ്യം നാലു^४

[ശബ്ദസംഖിയാനം.. കണ്പാഗ്രമം, കണ്പമഹം, ശിഷ്യക്കാർ, ഗാതമീ, അനന്തു, പ്രീയംവദ, ശക്താള.]

[ഹൃളാഷ്മാക്ക്]

കണ്പചഹർഷി: കണ്ണത! ഈ ഹോമാന്തിരയെ പ്രദക്ഷിണം. ചെയ്യു! ഹോമസ്ഥാനത്തുനിന്നും ഉയൻംപൊങ്ങുന്ന ഹവിപ്രസ്താവന നിന്നും പാപങ്ങൾ നീക്കു പബ്ലി ത്രഞ്ജിസമർപ്പിക്കും. ഇന്തി പുരപ്പടാം. ശാർഡവൻ മുതൽപ്പേര് എവിടെ?

ശിഷ്യൻ: ഭഗവൻ, എങ്ങളിൽതാ കയ്യാറായി.

കണ്പമഹർഷി: ശാർഡവാ! നിന്റെ അനംജത്തിക്ക് വഴിക്കാട്ട.

ശാർഡവൻ: ഈതാ ത്രിശ്വരാ പരാം.

കണ്പമഹർഷി: വന്ദേവത്മാരുടെ അധിവാസസ്ഥാനമായ ഓല്പയോ തപോവനപ്പുകൾക്കുള്ളേ,

ഇല്ല നിങ്ങളെ നന്ദിച്ചിടാതെന്തുക്കാരു നാളി—
വർക്ക ജലപാനവാ—

പല്ലവം ക്രാടുകയില്ല, നിങ്ങളിലും ചു—
ചു പ്രീയതൈകാംഗിവർക്ക്

നല്ലാതാസവമിവർക്കു നിങ്ങളുടെ ആദ്യ—
മായ കസുമോന്താമേ
വല്ലഭം പ്രജതി സാ ശക്താള അനംജഭത
നിങ്ങളുടെ ചുവിൻ!

(കോകിലനാം.. ശബ്ദസംഖിയാനം.)

കണ്പമഹർഷി: ഈ വന്തലത്തിൽ തൈമിച്ചുകഴിഞ്ഞ

പ്രക്ഷികലം അഥാ കോകിലത്തിനാദ്ദോൾ രേക്കന്തള്ളു[”]
യാറ്റാനമതി നൽകാം.

(അശരീരിവാക്യം)

“ചേന്നിട്ടെയിട്ടുട്ടു സരസി-

ജാലം സപക്ഷേയഹം

ചാലേ ചോലക്കരണങ്ങൾ തിന്തി മരവാ-

ന്നിട്ടെ സൗഖ്യാതപം

ചവാതാർപ്പിച്ചവാടിപ്പോലെ പുഴി മുദ്രവാഹം

തീരെടു മാർപ്പണങ്ങളിൽ

സന്ധിക്കുന്നെയിവർക്കു യാത്ര ശ്രദ്ധായ

വാതാന്ത്രം ലൈബന്താട.

ഗൗതമി: കണ്ണെ! അഭ്യാസിക്കളെപ്പോലെതന്നെ നിന്നോ
ട്ട് സ്നേഹമുള്ള വാദവുമാർ ഇതാ’യാറ്റാവേളക്കിൽ
നിന്നെ അനാഗ്രഹിക്കും. ശഭവതിക്കാരെ വന്നിക്കു
രേക്കന്തളി: സവി! പ്രിയംവദി! എന്നിക്കു് അനുസ്യുതുനെ
കാണാൻമുള്ള കാഞ്ഞകം’ വള്ളരെയുണ്ടുകും അനുസ്രമം
വിട്ടപോകാനായി ഒടക്കിപ്പോലും നിന്നുന്നില്ല.

പ്രിയംവദി: വിട്ടപിരിക്കാൻപോകന്തിൽ നിന്നു മാത്ര
മല്ല മനസ്സുപം. ഈ തപോവ്യന്തതിന്റെ അവസ്ഥ
കാണാനില്ലോ? മാൻസ്ത്രിക്കും മേഘങ്ങ പൂല്ലുകൾ കാണു. മ
യിൽപ്പേടുകൾ യീരും നിറുത്തി. വെള്ളിലുകൾ ക
ണ്ണിർക്കുണ്ണം പോഴിക്കും.

രേക്കന്തളി: അച്ചു! ഞാൻ എൻ്റെ ലതാഭഗിനിയായ വഗ
ജേയാസ്സ് നില്ലോടു യാത്ര ചോദിക്കുന്നു!

കണ്പമഹർഷി: നിന്റെ സംശ്രമരി ഇതാ വലതുവരെ
മുത്തുനെ നില്ലുന്നു.

രേക്കന്തളി: വന്നജേയാസ്സ് നോ നീ തേയാവുമായി ചേന്നിരി

കൈ താണ്ടകളിലും ആലിംഗനം ചെയ്യുന്ന ഏനിക്ക് ഈ
ചെറുലതകൾ ചേര്റ്റ് പ്രദ്യാലിംഗനം തരണോ.
നിശ്ചന്ന പിമിഞ്ഞു ദുഃഖദേശത്തു വസിക്കാൻ എന്ന്
പോവുന്നു. അന്നന്മായ! പ്രിയംവരെ! ഏരെൻ്റെ വന
ജ്യോതിഷ്ഗയ നിങ്ങളുടെ കൈയിൽ എന്ന് ഏപ്പി
ക്കുന്നു.

അന്നന്മായ: എന്നെങ്കിൽ നീ ആരാട്ട് തെക്കുകളിലാണ് എന്നീ
ലീക്കന്തു്?

കണ്ണപ്രഹർഷി: അന്നന്മായ! കരഞ്ഞത്തു്. ശൈത്യലഭയ
സമാധപസിപ്പിക്കേണ്ടവരാണു നിങ്ങൾ.

ശക്കന്തളി: അന്നന്മായ! ഈ ശർഭിനിശ്ചാര മാൻപേട ആത്മ
മഹാസിരംഭത്തിൽ പരിക്ഷിണമായി വലഞ്ഞതിഴി
ഞ്ഞു നടക്കാനു. ഈ വർഷ പ്രശ്നവിക്കുന്നും ആ സന്ദേശ
പ്രവർത്തമാനം ഏരെൻ്റെ അട്ടക്കമേഖല പറഞ്ഞു
ക്കുണ്ടോ!

കണ്ണപ്രഹർഷി: കുണ്ടെത! അതു എന്ന് മരക്കുകയില്ല.

ശക്കന്തളി: ഏരെൻ്റെ പുട്ടവ ചെടിവിൽ മുടക്കീയോ?

കണ്ണപ്രഹർഷി:

പണ്ടുനിണ്ട കുമ്മുചിംഗകാണാട്ടായ മുറാം മു-
വണ്ടിൽ മുറിവേറ്റാതാങ്ക്

കണ്ട് നീ പ്രജനവിരോധണത്തിനടന്നോടു—
ലെണ്ണു തവവീലങ്ങോ?

ചേര്റ്റു മെകകളിലെടുത്തു ചാമയരി നൽകി—
യബന്നു വളരുത്താരാ

ഒരുപുത്രനാവനാശശ്രദ്ധാ വഴിവിഡാരതു—
കണ്ടു മുടങ്ങാതു്!

ശക്കന്തളി: വഞ്ചാ! കൂടുവിട്ടപോക്കുന്ന നീ ഏതിരെന്നു

പിൻ്തുടയന്ന? പ്രസവിച്ച ഉടാന തള്ള മരിച്ചപോത് നിഃന്ദ ഞാൻ വള്ളത്തിവിട്ടു. ഞാൻ പോയിവരുടെ വിട കൈ!

:പ്രിയംവദഃ സവീ! ശക്തിള്ള!

ശക്തിള്ള: തോഴീ! നോക്ക. തന്റെ ലുണ ഒരു തുമരക്കീ ലക്കാണ്ടു മറഞ്ഞതേജുള്ള. ഏക്കിലും ഈ ചങ്കവാകി ഇതാ ക്ഷുഭിർഹൃഷിക്കുന്നു. ഞാൻ ചപയുന്നതു കംന മാണം തോഴീ.

ക്ലാപമഹർഷി: രാംദാരവാ! ശക്തിള്ളയെ അതു രാജാവി സ്തന്റെ സമക്ഷത്തിൽ കൊണ്ടു ചുന്ന് നിറുത്തിവിട്ടു് ഞാൻ പറഞ്ഞതുകാരി ഇന്നേവുന്ന പറയണം.

സന്ധാരായ് സാധകത്തക്കുത്തി മതവുമൈ
നമുഖം തന്റുകലാത്തിന്
വന്നും, ബന്ധുക്കൾക്കിട്ടാതിവശ്ച നിജപ്രദയം
നീക്കലർത്തിച്ചതും നീ
നന്നാഞ്ചാത്തിട്ടു ഭാരപ്പുമിഷയിലിവള്ള-
സ്ത്രീ മാനിച്ചിടേണം
പിന്നേ ഫോഗമല്ലാം വിധിവരുത്തിലി-
ഞതാതികർക്കില്ല ചോദ്യം.

ശാംദാരവൻ: സന്ദേശം ഞാൻ ധരിച്ചു.

ശക്തിള്ള: അച്ചു! അച്ചുസ്തന്റെ മടിയിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു് മലയപവ്വുത്തത്തിൽനിന്നും പറിച്ചുട്ടുതു ചന്ദനവല്ലു് പോലെ ദേശാന്തരത്തിൽ ഞാൻ ജീവധാരണം ചെയ്യുന്നതുന്നുനെ?

ക്ലാപമഹർഷി: മക്കുളു് ഏഴുനേരുക്കും. ഈ വിശ്വാഗവ്യ മ മരക്കവാനുള്ള ശക്തി നിന്നുണ്ടാവും.

ശൈത്യം: സവിക്കാരം! നിങ്ങൾ ടണ്ട്രോപേക്കം ക്കുകിച്ചു്
എന്ന ആലിംഗനംചെയ്യവിൻ.

ഡാർബാരവൻ: നേരം പുല്ലതന്ന. വേഗത്തിൽ പുറപ്പേ
ടിക.

[ഹാംഗ്‌ബാക്ക്. സമാപ്തം]

(ശക്കത്തുറയ്. തീയിട്ടക്കന്)

തീയിട്ടക്കൻ

ആ വിഘ്നാഗവധു ദ്രോഹമായിരുന്നു.

ശക്കത്തുറ

ഈദോ! എൻ്റെ ജീവന്റെ ശാർഥഭാഗം അരിഞ്ഞതുമീ
ഞ്ഞതുടക്കനാതായി എന്തിൽ തോന്തി. എൻ്റെ അംഗത്വം
യും പ്രീയ നവിഖാരണയും ആ ശ്രൂതിയിലെ പ്രീയംകരമായ
സകലതിനായും പ്രതി നൃംബയുടെ അക്കതലമുമ്പിലും
എല്ലാം ത്രജിക്കവാനുള്ള ചെയ്യും എൻ്റെ മുന്നില്ല
ദിച്ചുകൊണ്ട് തേജ്ഞാമയൻ ആനിൽ നല്പി.

തീയിട്ടക്കൻ

മഹാരാജാ ദ്രോഹന്തനെ കൗൺസിൽ ധ്യാനിച്ചു കാണ്ട്, അ
ല്ലെ, സഹോദരീ!

ശക്കത്തുറ

അംഗ! അ സ്ക്രിപ്പനാഴിക ആദ്യമായി ഓട്ടത്തു് കണ്ണ ത്രപ്പം
മഹാരാജാവിന്റെതായിരുന്നു. തപോവനവിതദമമായ
വികാരവിചാരണയ്ക്കും, അസഭവപരമ്പരകളും ആദ്യമാ
യി എൻ്റെ എദ്ദെയ്തുണ്ടാവാൻ തുടങ്ങിയതും ആ ദർ
ബാരത്തിന്റെ മാത്രമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് നടന്ന
പോയ കാനനപ്രദേശങ്ങളിലും ചെന്നകയറിയ നഗര
വീശികളിലും, എൻ്റെ ആത്മനാമ്പാൻ സാന്നിധ്യം

അല്ലെങ്കിൽ മഹാരാജാം ഞാൻ കണ്ടില്ല. എൻ്റെ പ്രദക്ഷിണം ദന്തപ്രാ, പ്രാസശതിയും എല്ലാം എൻ്റെ ജീവിത്വത്തോടെ ഒരു ദംശരിക്കവാൻവേണ്ടി മാത്രമായിരുന്നു.

തീയിംടക്കൻ.

മുനിശിഷ്യത്തോളും   ഉഷ്യന്തരാജ്യാനിതിലാണെല്ലു
എന്നുനിന്നും.

ശക്രതി

പുതിയ ജീവന്മായി എൻ്റെ പുതിയ ലോകത്തിൽ. ആ ലോകത്തിന് ഒരു ചതുര്യദാനം ചെയ്യുന്ന ആ മഹാസന്ധി യിരീൽ, എൻ്റെ പ്രദക്ഷിണാമന്ന് എൻ്റെ കാശാന്തിനു മുന്ന് എൻ്റെ മുച്ചപട്ടംതിലുടെ ഞാൻ ആ സ്ഥാപനപര്യാപ്ത പതന കണ്ടു. കഴുതുകൾ പൂണ്ടുമെലം ആസപദിച്ച അന്ന് പമാറിഷ്യം! പക്ഷേ, അതു് ആനന്ദത്തിന്റെ ഒരു ബിദ്യുത്തമുകാശമാണെന്ന് അറിയാൻ അധികനേരം വേണ്ടിവന്നില്ല.

[ഹ്രാഷ്യംഖാക്ക്]

(ഉഷ്യന്തരം ശക്രതിയിം)

ഉഷ്യന്തർ: ആ മുച്ചപട്ടംതിൽ ഒരു ത്രിനിനിക്കാത്ത കാതി പ്രസം! വെള്ളിലപ്പുള്ളിലെ കളിരിളംതളിരാശിരി കാം. ചരായ്! പരകളുന്നതെന്നൊക്കെിള്ളുടല്ലോ.

ശക്രതഃ: മനഭൂ! നീ എന്തിനു പരിക്കൂനു. ആയുപ്പതു കാം പ്രദക്ഷിണാക്കി അറിഞ്ഞിട്ടിട്ടു് അവധിരൂപപ്രകാശ മതി.

ഉഷ്യന്തൻ: തപോനിധികളേ! മഹർഷിമാരുടെ തപസ്സു നിർവ്വിഘ്നമായി നടക്കാനെല്ലോ? ആക്കട്ട, ഭഗവാൻ കൂപരൻറെ കല്പന എന്നാണ്?

ശാർഖരവൻ: ഭഗവാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതിനേന്തെങ്ങാണ്. പുതിപ്പംനേരാജാവേ! എന്നീറ പുത്രിയെ അനേകാം ന്യൂപ്രകാരം പരിഗ്രഹിച്ചതു നിങ്ങൾ ദണ്ഡാളോട്ടുള്ളിൽ വാസല്യത്വിന്റെ പേരിൽ സാൻ അനവദിച്ചിരിക്കുന്നു. അവിടെനും സംസ്കാരരൂപനാമാവും! ഇവൻ ഒരു ജാർഹ! നിങ്ങൾത്തമില്ലള്ള അന്നത്തോള്യും സ്വർഗ്ഗാവരണമീയം. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ ഗംഗിനാമാരി ക്ഷാന ഇംഗ്ലീഷു ശക്താളുകയെ സഹയന്നുചാരിക്കായി ഭവാൻ സ്വീകരിച്ചാലും!

ഗൗത്മി: ഈ ഗൗത്മി ഒരു കംരും ഓമ്പിപ്പിക്കുന്നതുടി തിരുമനസ്സിൽ ക്ഷമിക്കുന്നും. ഗ്രാജുനാഡാളു ഓന്നന്നു രിക്കാത്ത, ബന്ധുജനങ്ങളുടെ അനവാദംതുടാത്ത അത്യന്തരാഹസ്യമായിട്ടും ഇവൻ അഞ്ചെയെ പരിച്ചതു് എന്നവിടെനു വിന്നുരിക്കുവാനുള്ളാലും.

ദ്രശ്യത്തൻ: എന്നാണീ പറയുന്നതു്?

ശ്രോതുഃ: ഈ വാക്കു തീ കോരിക്കുന്നല്ലോ!

ശാർഖരവൻ: പ്രഭോ! ഇതു മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഇതു പ്രംബനംമോ? വിവാഹിതയാൽ മഹ പരിഗ്രഹത്തിലല്ല താമസിക്കേണ്ടതു്. അതുകൊണ്ട് ബന്ധുജനങ്ങളായ ഞങ്ങൾ ശരണായുടെ പരിഗ്രഹത്താൽ അത്രുപ്രഹരിതിലേക്ക് ഇതാ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു.

ദ്രശ്യത്തൻ: അല്ല, ഈ സ്ത്രീയെ ഞാൻ വിവാഹംചെയ്തിട്ടും കണ്ണേനോ?

ശക്താളി: എന്തുക്കും നിന്നീറ ആശങ്ക ശരിയായി.

ശാർഖരവൻ: എത്തു്? ഇതു് അപച്ചുതിയെനു വിചാരിക്കേണ്ടതു് ഇപ്പോഴല്ല. കാനനതപസ്പിക്കേണ്ടു് അധികാരപ്രമത്തു കാണിക്കുയുത്തതു്.

ഗൗത്മി: കണ്ണേത്! ക്ഷമനേരം ലജ്ജത്തുടാത്ത നിർക്കൈ.

നിഃശ്വരൻ ഇംഗ്ലീഷ് നൈപ്പാം. ഭർത്താവു നിഃശ്വരൻ രേറീട്ട് കാണാതെ.

മുഖ്യന്തർൻ: ഇതാരെനോ് എ റീഡ് ഹാമ്പ് ഹാമ്പ്യുവന്നനില്ല.

രാഹ്മണരവൻ: അവിടനോ് ശക്തിയുള്ള അറിയക്കാണില്ലോ?

മുഖ്യന്തർൻ: എത്ര അലോച്ചിച്ചിട്ടും ഈ സ്ഥിരയ സപീകരിച്ചതാണി കാക്കനില്ല. പാഠന എങ്ങനെ സ്വജ്ഞമായ ശർഭലക്ഷ്യാനുള്ള ഇവരെ പഠാരശക്തികാരക എന്ന് പരിഗ്രഹിക്കാം?

ശക്തിയുള്ള എന്ദ്രമേ! നിഃശ്വരൻ സകല മോഹവും അണ്ണുമാ ചീരിക്കണം.

ഗൗതമി: കണ്ണേതി! നിന്മക്ക് അദ്ദേഹത്തെ പ്രത്യേകക്കാരി അനണ്ണുരിപ്പിക്കവാൻ ഒന്നാശിശ്ലൈ?

മുഖ്യന്തർൻ: ശാന്തം, പാപം!

ശക്തിയുള്ള: പാർവ്വാ! എന്ന പരപരിഗ്രഹമെന്നാണ് ശക്തിക്കന്നതെങ്കിൽ ഈ അഭിജ്ഞത്വാംകൊണ്ട് അവി ടെരി സംശയം തീക്കാം. ഗാധ്യത്വവിവാഹവേള കീർം അണ്ണു സഹാനിച്ച മുദ്രമോതിരം എന്ന് ഉണ്ടി എടുക്കാതെ!

മുഖ്യന്തർൻ: മുദ്രമോതിരം എന്ന് നാൽകിരുഡുന്നോ?

ശക്തിയുള്ള: അണ്ണുാ! എന്നും വിരലിൽ മോതിരാ കാണാ നാില്ലേണ്ടാണ്!

ഗൗതമി: ശങ്കുവതാരതൈത്തിത്തിൽ വച്ചു ശച്ചിത്തിത്തി വന്ന ഗവേഷയിൽ നിഃശ്വരൻ പിരാലിൽനിന്നോ് ഉണ്ടിപ്പോ യതായിരിക്കാം.

മുഖ്യന്തർൻ: സമാശാപിതമായി അംസത്യം പരയുന്നതിനു ശുണ്ണിക്കളുടെ കഴിവു്!

ശക്തിയുള്ള: എന്ന് മരറാതെ കാര്യം ഹാമ്പിപ്പിക്കാം.

ദ്രശ്യന്തൻ: കേൾക്കെട്ട!

ശക്രതിൽ: അന്ന ദാം ഒരു ചുമ്പിച്ചു് അതുന്നുമണ്ഠിനരീകിലുള്ള
അന്നുവണ്ണിക്കെട്ടിലിരിക്കുന്നതാണിയന്നം. നല്ല ചുട്ടിള്ള
സമയം. താമരയിലയിൽ വെള്ളുമെട്ടുള്ള് അങ്ങങ്ങളുടെ
കയ്യിൽ എന്നും തന്നു.

ദ്രശ്യന്തൻ: ഉം! കൊള്ളാം!

ശക്രതിൽ: എന്നും പുത്രന്നപ്പോലെ വളർത്തിയിരുന്ന ദിർ
എംപാംഗൻ എന്ന മാൻകുട്ടി വെള്ളും ദാഹിച്ചു് അതു
സമയം എൻ്റെ സമീപം വന്നു. അവിടെനു കയ്യണ
തോന്തി അദ്യും മാൻകുട്ടി കടിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു്
താമരക്കമ്പിൽ വാങ്ങി അതിനെന്നു നേരെ കാണുച്ചു.
പരിച്ചാം പോരാത്തക്കിനാം അങ്ങേ കയ്യിൽനിന്നും
അതുവെള്ളും കടിച്ചില്ല. പിന്നീടു് എന്നും അതു കമ്പിൽ
,വാങ്ങി നീട്ടിയപ്പോൾ മൃഗന്കിടാറു് അതു കടിച്ചു.
അതുകണ്ട് “എല്ലാവക്കും ഭാവരവക്കുട തുടക്കാറിൽ
വിശ്രാസ്യിണ്ടു്. രണ്ടുപേരും പിന്നവാസികളാണെല്ലാ”
എന്നു പറഞ്ഞു് അവിടെനുന്നു പരിച്ചാംചു.

ദ്രശ്യന്തൻ: സ്വന്തം കാര്യം നേടാൻ ചുറ്റു തന്മയത്പരമായി
ഒരു കമ്മ കെട്ടിച്ചുകൂരിക്കുന്നു. തുറക്കു വിഷയല
സ്വന്താർ മോഹിച്ചുപോയേണ്ണു.

ഗൗത്മൻ: തഹോവന്നതിൽ താതകണപ്പനോടൊന്നു വള്ള
ന്ത് തുവൻ വന്നുനയുടെ മാർഗ്ഗം അറിഞ്ഞെടുത്തില്ല,
ബാജാറും പാശം!

ദ്രശ്യന്തൻ: സ്നേഹമേ! സ്നേഹം തുകാത പാശിപ്പിക്കണാം?
കാക്കണ്ണ തുടക്കിൽ മുട്ടിട്ടു കൊഞ്ഞിവിരിക്കുവാൻ കയി
ലിരാ അതും പ്രത്യേകമായി അട്ടുസിപ്പിച്ചുപ്പില്ലെല്ലാ.

ശക്രതിൽ: പഴവാ! അനായുമായ വാക്കുകൾ പറയുന്നതു

യമ്മനീതിക്കേ ചേറ്റിതല്ല. എൻ്റെ ദുഃഖത്തോക്കി
ഈ പരമ്യവാൻ അദ്ദേഹിച്ച് എങ്ങനെന ദയമന്ത്രവന്നു?
ഉഷ്ണതന്ന്: ഈള്ള് ഉഷ്ണതന്റെ രാജമന്ദിരമാണ്.
നിഞ്ഞൾക്കു പോകാം.

ശാർഖരവൻ: ഈ പരിപ്രേക്ഷ ഇവിടെ കൊണ്ടുവരണമെന്ന ഇതു
കല്പന നാം നില്പുമോജ്ഞി. ഗൗതമീ! നമ്മൾ ആശ്രം
ത്തിലേക്കു പോകാം.

ശക്രതൽ: അയ്യോ! നിഞ്ഞള്ളം ഏതാന ഉപേക്ഷിച്ചു പോ
വുകയാണോ?

ശാർഖരവൻ: (സകോപം) രജാവു പരിഞ്ഞതാണു ശക്രി
ദയക്കിൽ താതകണ്ണപര നീനെനക്കാണിൽ പ്രഭ്രാ
ജാം? നീ ഈനിയും സ്വാത്രത്രും പ്രവർത്തിക്കും. രജാ
വേ! തണ്ണേള്ളടക്ക കടമ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. നിഞ്ഞൾ എന്നു
ചെയ്യാലും ഈനി തണ്ണേൾക്കു വേദമില്ല. പോകട്ട്.
ഗൗതമീ! വര.

ഉഷ്ണതന്ന്: ഹേ! ഗർഭിണീ! നീനെ ഞാൻ പരിഗ്രഹി
ചുട്ടില്ല. പരാംഗനാസംഗകളിൽ ഈ ഉഷ്ണതന്ന്
എൻ്റെക്കയ്യുമില്ല! നീനക്കു പോകാം.

ശക്രതൽ: ഈശ്വര! എന്നേഡാട്ട്?

[ഹൗഷ്ടിക്കാക്ക് തീര്മ്മ]

(ശക്രതല്ലു. തീര്മ്മാടകനം)

ശക്രതൽ

ആ ശ്രീജതീ വിജാട്ടം...സഹോദരാ!...

തീര്മ്മാടകൻ

ആ ആശ്രംമലത കരിഞ്ഞപോഴില്ല.

ശക്കതള്ള

അതിന്റെ അന്തഃശക്തിയിൽ ആ നീമിഷത്തിന്റെ അതി വേദന അസ്ഥിച്ചപോയി.

തീർത്ഥാടകൻ

ജീവിതവേദനയുടെ നിത്യസത്യം, അതിന്റെ നീതഃക രേഖകൾ!

ശക്കതള്ള

അതുകാണ്ടുതന്ന ജീവിച്ച.

തീർത്ഥാടകൻ

ആ നിത്യസത്യത്തിൽനിന്നും വാർത്തയ്ക്കുത്ത നീസ്തില സഞ്ചര്യം സജീവമായി താൻ കാണുന്നു. അതിന്റെ സംവിധായകനായ വിശ്വമഹാകവിയുടെ മുസ്തിൽ എന്റെ ശിരസ്സ് നമ്മുടെ നുമാവുന്നു.

ശക്കതള്ള

എംഗ്രേസ് ആത്മയിയ പിരാവ്!

തീർത്ഥാടകൻ

അതാ നോക്ക! ഭഗവാൻ വാല്ലികീയും വ്യാസനം അവ കുട ആത്മശിഷ്യത്തെ ആദ്ദേഹിക്കുന്നതു കാണാനില്ലോ? രേഖകളിൽ യുഗങ്ങളുടെ സമാഗമം സാധിച്ച ആ ഭാവ ന ദർശിച്ചു് അവരിൽവന്നും അതാ ആനന്ദബാധ്യം പൊ ചീകരണാ!

(സമാപനം)

യുഗസമാഗമം

‘യുഗസമാഗമം’ ഉജ്ജവലമായൊരു റേഖിയോനാടകമാണ്. വിശ്വമഹാകവികളുടെ ആത്മരീതിയാൽ സന്തതികളായ ചില അന്നപരകമാപാത്രങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെ അനന്യസാധാരണമായ ചില നിമിഷങ്ങൾ കണ്ണഞ്ഞാൻ യുഗാന്തരങ്ങളിലൂടെ ധാരാചെയ്യുന്ന തീർമ്മാടകൻ കണ്ണമുട്ടുകയ്യാണ്, പ്രാംസന്നി കല്പ്പന, വാല്പീകിയുടെ സീതയെ, കാളിഭാസന്നി ശക്തിയെ. തീർമ്മാടകൻ ഇവ രൈയ്യല്ലോ. നേരിട്ടുകണ്ട സംഭാഷണം. നടത്തുന്ന തിന്നിൻ ചിത്രങ്ങളാണ് റേഖിയോനാടകത്രസ്തിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു.

വില്ലംളിവീരനായ അജ്ഞനന്നി വെല്ലവിളി സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് മനോട്ട് വന കല്പന കൃപാ ചാരുർ തകയുന്നതും, കലവും കടംബവുമില്ലാത്ത അവനും മത്സരിക്കാൻ പാടില്ലെന്ന വിലക്കിയ പ്രൂഹ ഭര്യാധനൻ കർണ്ണനെ അംഗരാജാവാഹി അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതുമാണ് ഒരു നിമിഷം; കൂർപ്പപക്ഷത്തെ സമ്പ്രദാസന്മാധിപത്യം എററാട്ടു തെ കല്പന സമീപിച്ചു് താനാണും അവൻ്നി അമധയന വെളിപ്പെട്ടതുന്നക്കൂടിവേബി, അ വീരനെ ഇഡരംഗത്തുന്നു പിരമിപ്പിക്കാൻ മുമ്പിക്കുന്നതാണും ആടത്തു നിമിഷം. രാവണന്നു സീതയെ പലംപ്രശ്നാഗം ചു തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന—അവ ഓടു ജീവിതത്തിലെ എററാവും പ്രധാനമേറിയ നിമിഷം. അതാണെന്നു തോന്തി. പക്ഷേ, അശാ പരീക്ഷയ്ക്കും ശ്രദ്ധവും രാമൻ്നി കല്പനയാണസാമീച്ചു ഗംഗിണിയായ സീതയെ വന്നാന്തരത്തിൽ പരിത്യ ജീക്കപ്പെട്ടുന്ന റംഗം വരാനിതന്നെതേയുള്ള. ശകനു ഒ ആഗ്രഹം വിട്ടുപിരിയുന്ന റംഗം എത്ര വികാരം റിതമാണും! എന്നാൽ ഭദ്രയുന്നതെല്ലാം കൊട്ടാരത്തിൽ അവരുടെ ലഭിക്കുന്ന സ്വീകരണമോ, എത്ര വലിയ ഒരു പരീക്ഷണയ്ക്കുമായിരുന്നു അതും!

നാഷനത്ത് ബുക്ക്‌സ്റ്റാർ
കേംട്ടയും തിരുവനന്തപുരം എറണാകുളം തുള്ളൻ

